

Finanšu ministrija

PĀRSKATS PAR FINANŠU MINISTRIJAS 2024. GADĀ IZLIETOTAJIEM RESURSIEM UN SASNIEGTAJIEM REZULTĀTIEM

10.06.2025.

FINANŠU MINISTRIJAS RESORS

FINANŠU MINISTRIJA

PADOTĪBAS IESTĀDES

- Centrālā finanšu un līgumu aģentūra
- Iepirkumu uzraudzības birojs
- Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcija
- Valsts ieņēmumu dienests
- Valsts kase

KAPITĀLSABIEDRĪBAS

- Akciju sabiedrība «Attīstības finanšu institūcija «Altum»»
- Valsts akciju sabiedrība «Latvijas Loto»
- Valsts akciju sabiedrība «Valsts nekustamie īpašumi»
- Valsts SIA «Latvijas proves birojs»

FM ĪSTENOTĀS POLITIKAS UN DARBĪBAS JOMAS

Publisko izdevumu un valsts parāda vadība

Valsts ieņēmumu (t.sk. muitas) politikas vadība

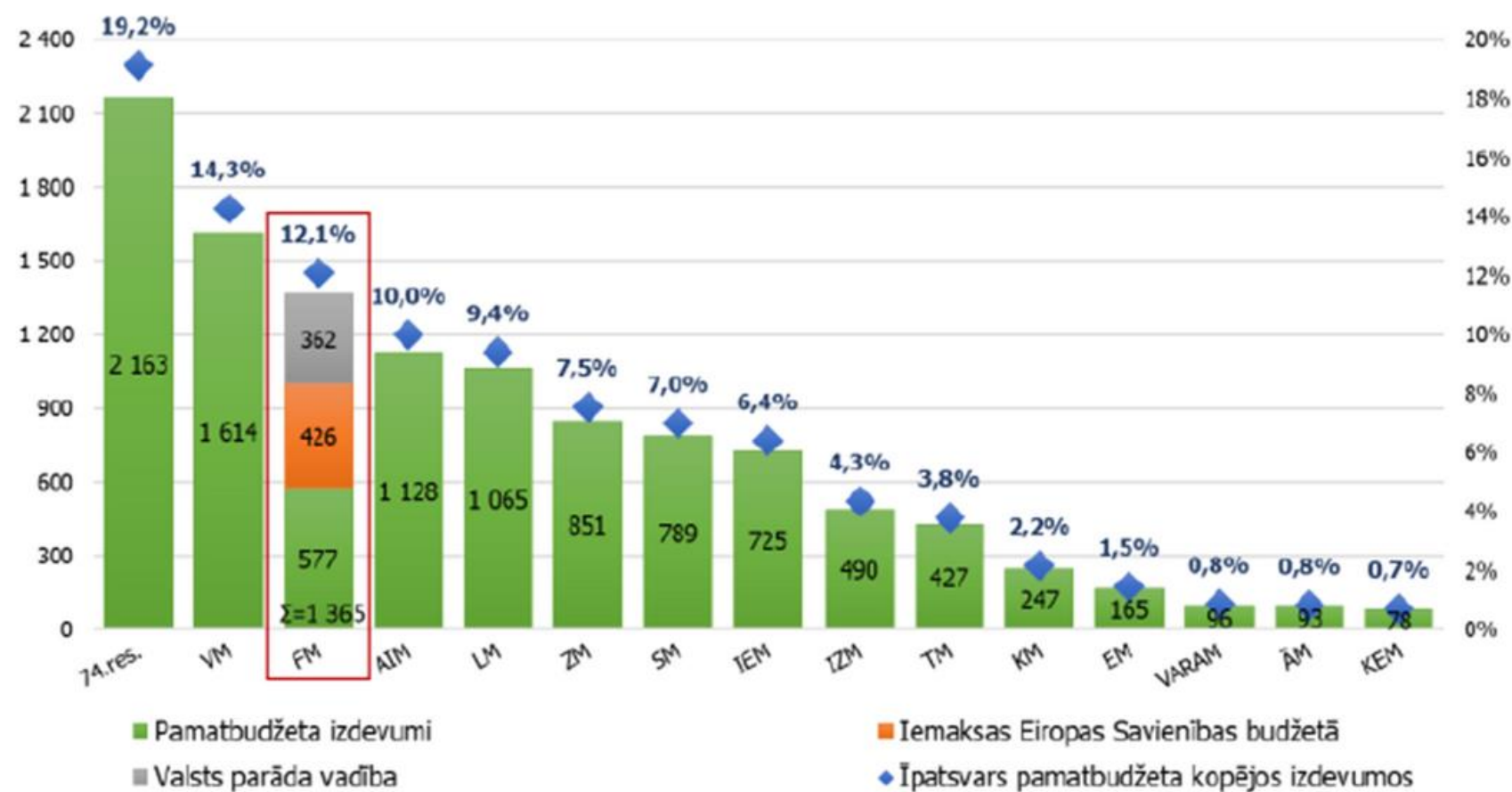
ES un citas ārvalstu finanšu palīdzības vadība

Valsts nekustamo īpašumu būvniecības finansēšana

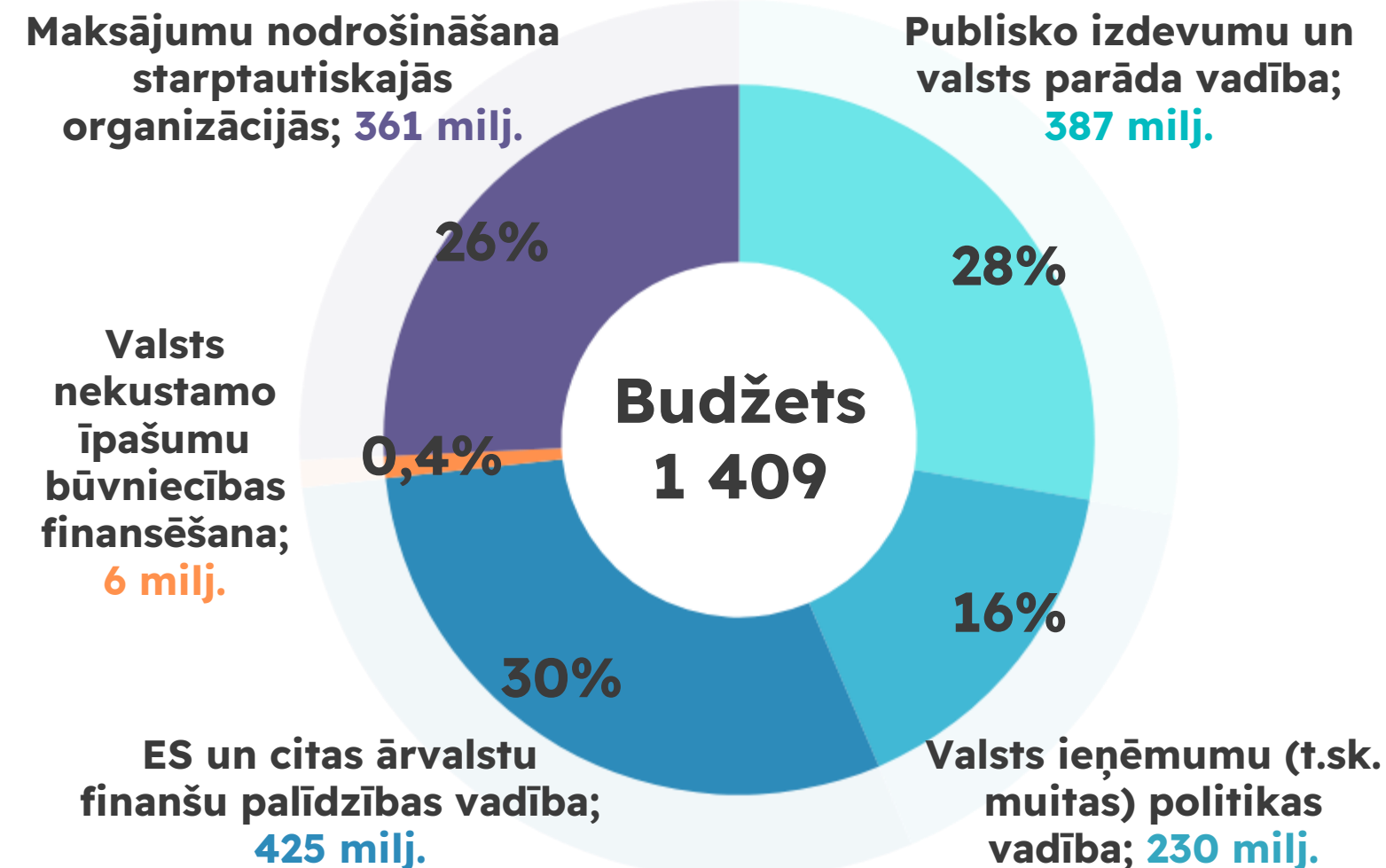
Maksājumu nodrošināšana starptautiskajās organizācijās

MINISTRIJAS BUDŽETS

Ministriju pamatbudžeta izdevumi (bruto milj. eiro) un to īpatsvars kopējos ministriju valsts pamatbudžeta izdevumos 2024. gadā (%)
(plāns)

Izdevumi 2024. gadā katrai politikas un darbības jomai, % un milj. eiro (izpilde)

80% no visiem FM izdevumiem ir paredzēti kopējo valsts saistību izpildei, t.sk.:

- izdevumi valsts parāda vadībai;
- iemaksām ES budžetā un iemaksām starptautiskajās organizācijās;
- ES finansējums projektu un pasākumu īstenošanai;
- AFP programmu administrēšanai.

PUBLISKO IZDEVUMU UN VALSTS PARĀDA VADĪBA

Politikas mērķi:

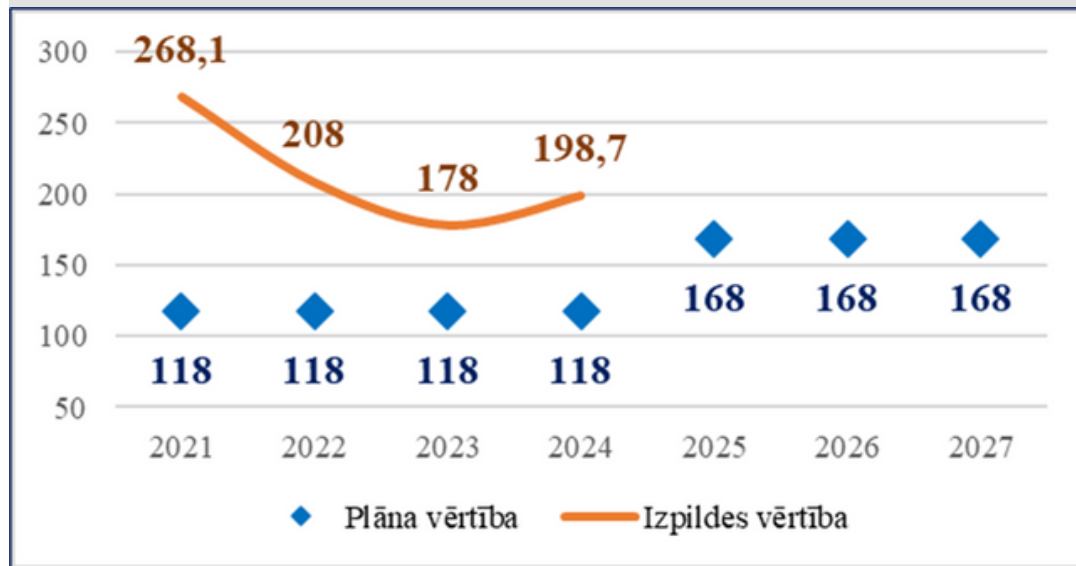
- **Ekonomiskajā ciklā sabalansēts vispārējās valdības budžets.**
- **Publiskā iepirkuma efektivitāte un stratēģiska izmantošana (videi draudzīgs, inovatīvs un sociāli atbildīgs) publisko resursu izmantošanas veicināšanā**

Politikas rezultatīvie rādītāji:

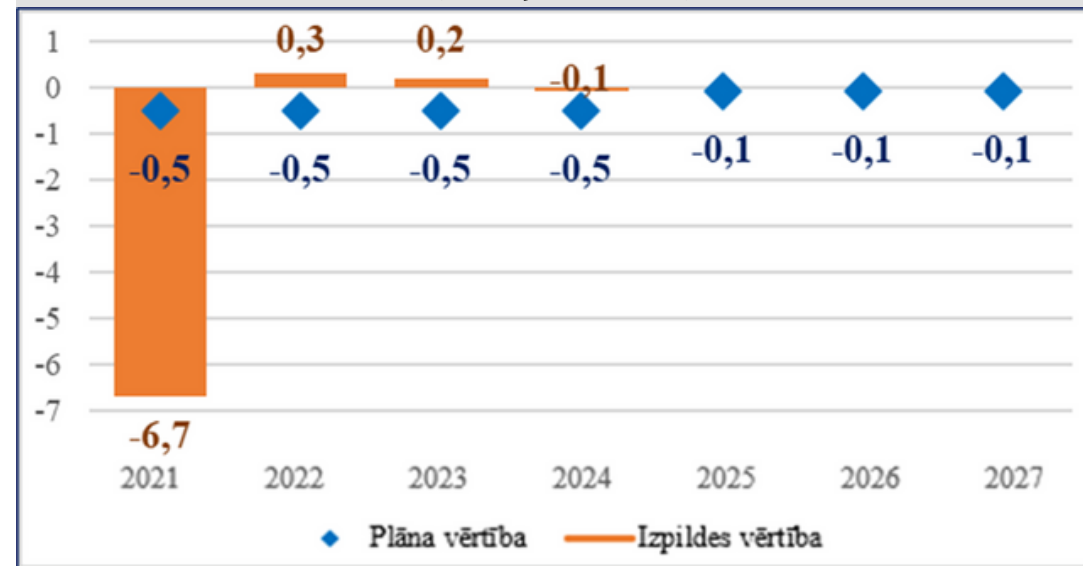
- Pašvaldībām pieejamais aizņēmumu kopējais palielinājums (milj. euro)
- Izdevumu pārskatīšanas ietvaros pārskatīto izdevumu īpatsvars no valsts pamatbudžeta izdevumiem pamatfunkciju īstenošanai (%)
- Valsts budžeta izdevumu īpatsvars no IKP (%)
- Vispārējās valdības budžeta strukturālās bilances mērķis no IKP (milj. euro)
- Kārtējā gadā veikto procentu izdevumu attiecības pret iepriekšējā gada valsts parāda apjomu pieļaujamā pozitīvā novirze no iepriekšējā gada rādītāja (bāzes punkti)

PUBLISKO IZDEVUMU UN VALSTS PARĀDA VADĪBA

Pašvaldībām pieejamais aizņēmumu kopējais palielinājums (milj. euro)

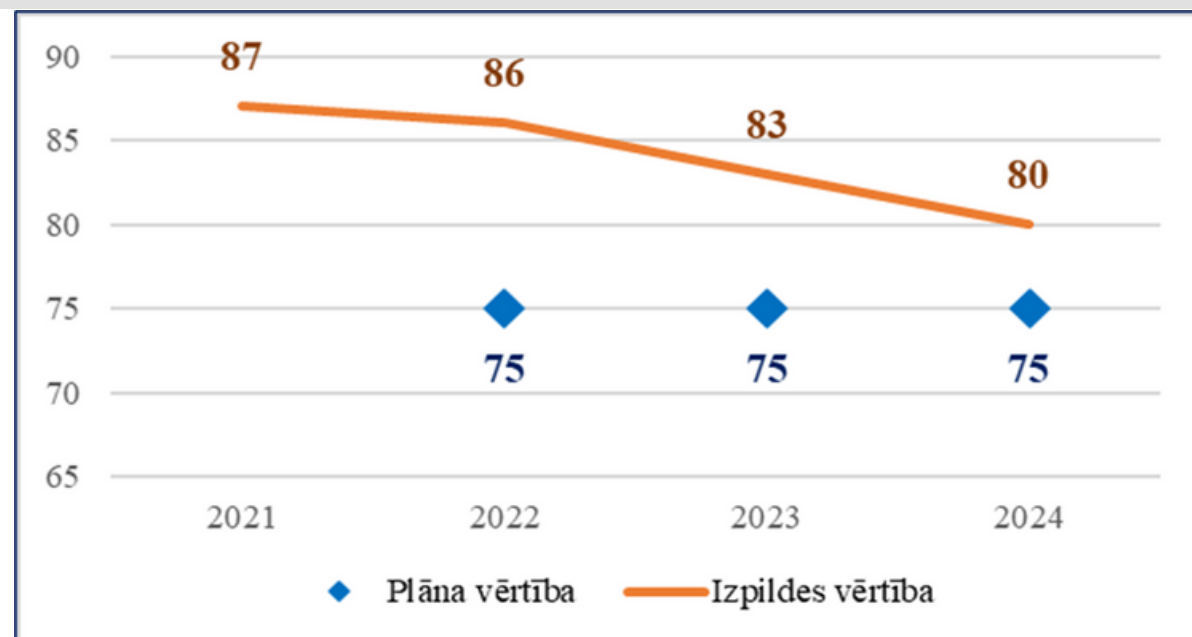
Vispārējās valdības budžeta strukturālās bilances mērķis no IKP (milj. euro)

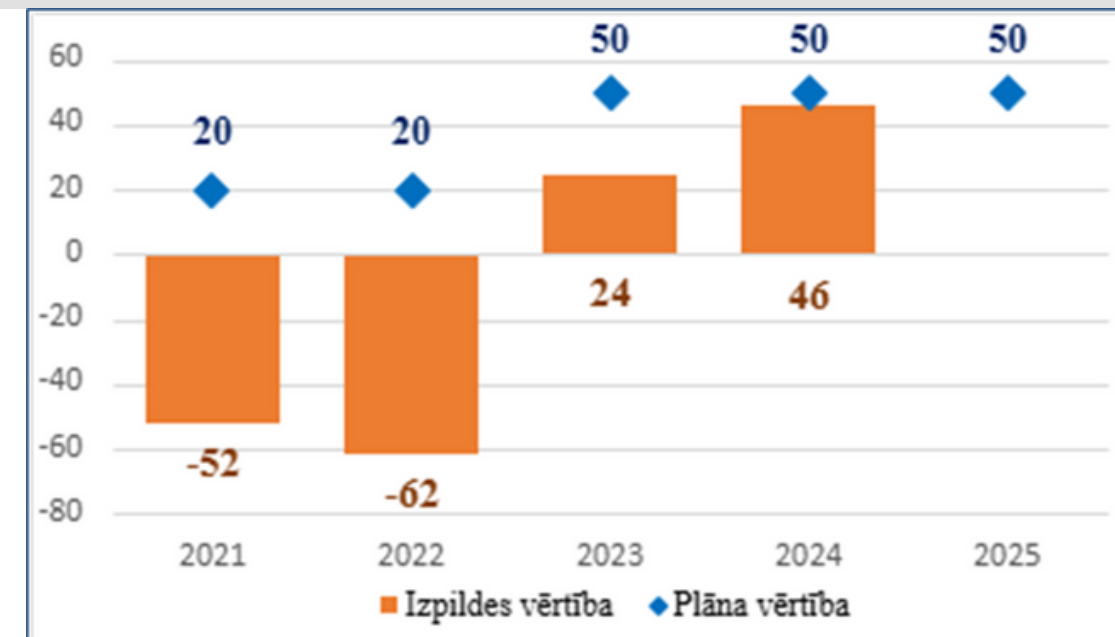
Valsts budžeta izdevumu īpatsvars no IKP (%)

Izdevumu pārskatīšanas ietvaros pārskatīto izdevumu īpatsvars no valsts pamatbudžeta izdevumiem pamatfunkciju īstenošanai (%)

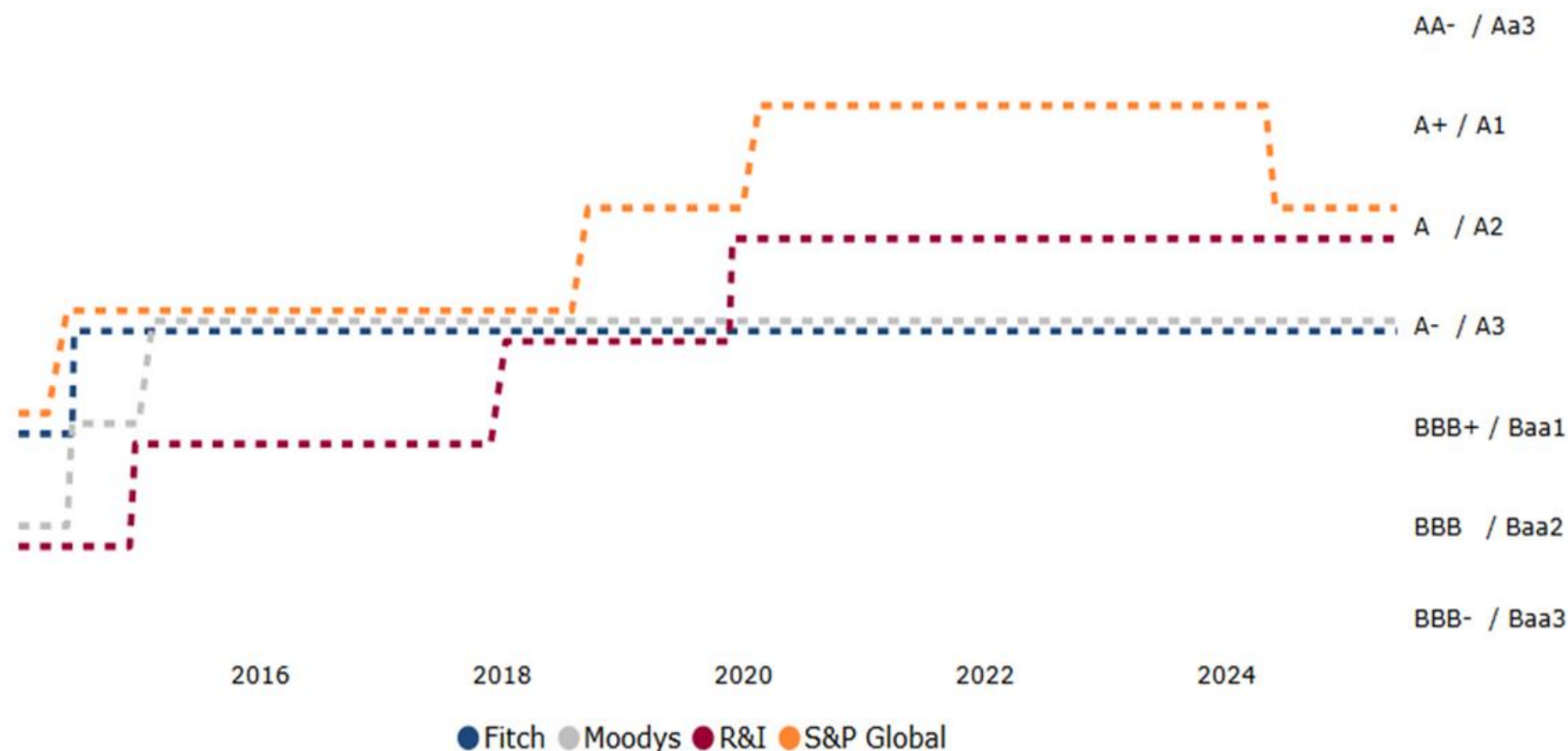

Kārtējā gadā veikto procentu izdevumu attiecības pret iepriekšējā gada valsts parāda apjomu pieļaujamā pozitīvā novirze no iepriekšējā gada rādītāja (bāzes punkti)

NODROŠINĀTS LĪDZSVAROTS BUDŽETS UN IEVĒROTA FISKĀLĀ DISCIPLĪNA

Latvijas kredītreitinga attīstība (2014-2025)

Latvijas kredītreitinga stiprās puses

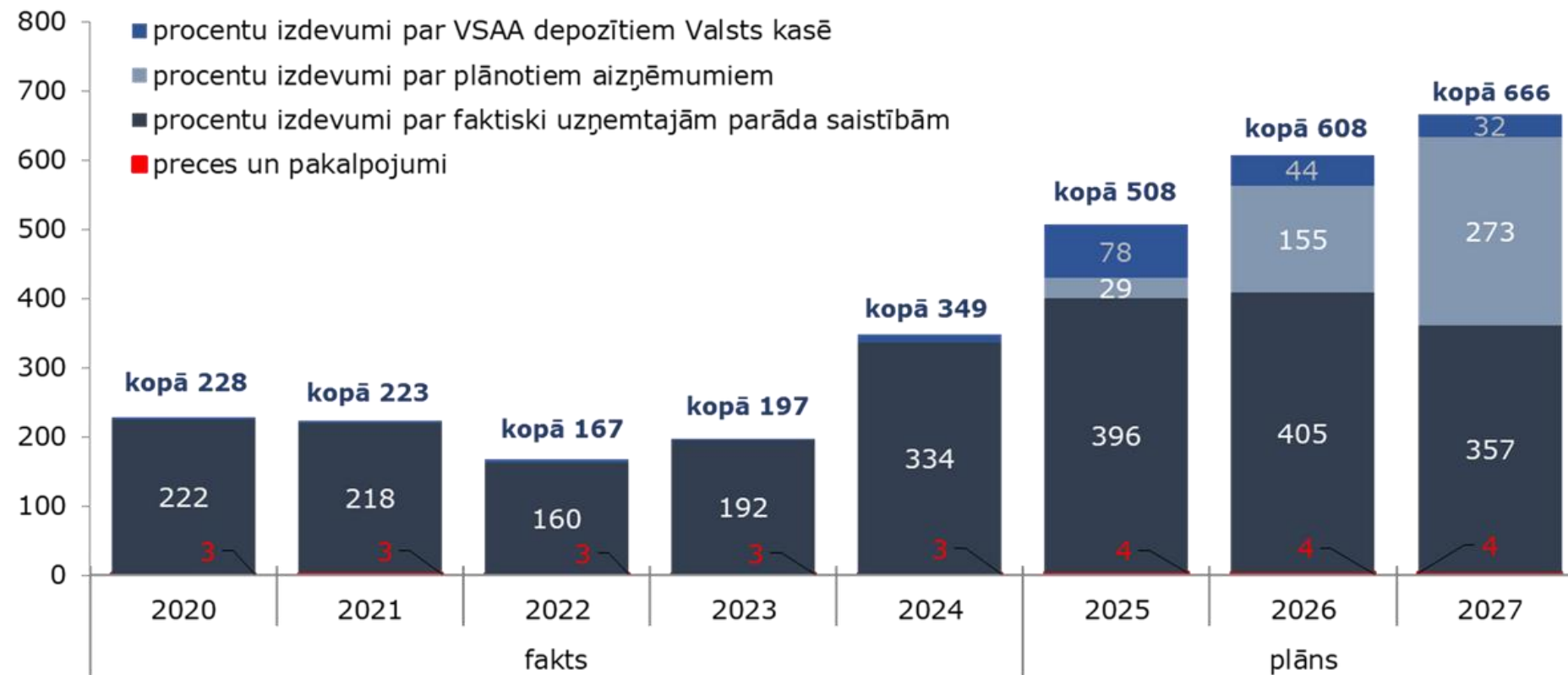
- Īstenotās politikas uzticamība un valdības rīcībspēja, ko atbalsta dalība ES un eirozonā
- Ekonomikas elastība, noturība un pielāgošanās spēja, stabils ārējais profils
- Mērens, bet pieaugošs, valsts parāds pret IKP un mērenas parāda apkalpošanas izmaksas salīdzinājumā ar “A” līmeņa kredītreitinga valstu vidējiem rādītājiem
- Valdības spēja īstenot stingru fiskālo politiku iepriekšējos gados
- Mērens privātā sektora parādsaistību līmenis

	Aktuālais reitinga līmenis	Pēdējo reizi pārskatīts	Plānotais pārskatīšanas datums
Fitch Ratings	A- (stabils)	09.05.2025	07.11.2025
S&P Global	A (stabils)	30.05.2025	28.11.2025
Moody`s	A3 (stabils)	24.01.2025	25.07.2025

2024. gada plānotais deficīts bija 2,9% no IKP , bet izpilde būtiski labāka - faktiskais deficīts 1,8% no IKP

APAKŠPROGRAMMAS 31.02. “VALSTS PARĀDA VADĪBA” IZDEVUMI

31.02.00 “Valsts parāda vadība” izdevumi, milj. euro

Lielākie maksājumi par pakalpojumiem:

- komisijas maksa vadošajām bankām par eiroobligāciju emisijām
- maksājumi par reitinga aģentūru pakalpojumiem
- maksa par vērtspapīru reģistrāciju, glabāšanu, vērtspapīru notikumu apkalpošanu depozitārijā un iekļaušanu biržas oficiālajā sarakstā

**Latvija starptautiskajos finanšu tirgos
aizņemas izdevīgāk nekā Lietuva**

2023

3.830%*

3.953%*

△ 0.12%

2024

3.401%*

3.637%*

△ 0.24%

*vidējā svērtā aizņēmumu likme

VALSTS KASES ĪSTENOTĀ PRIORITĀRĀ PASĀKUMA «VIENOTĀ PAKALPOJUMU CENTRA IZVEIDE» (VPC)

Paveiktais 2024. gadā

- Uz 2025. gadu pārņemti 5 resori, 31 iestāde, 81 amata vieta. No 2025. gada uzsākta VPC grāmatvedības uzskaites un personāla lietvedības informācijas sistēmas pakalpojuma sniegšana.

*2026. gada 31. maijā noslēdzas ES Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna investīcijas 2.1.2.1.i. "Pārvaldes centralizētās platformas un sistēmas" projekts Nr. 2.1.2.1.i.0/1/23/I/VARAM/009 "Valsts pārvaldes vienota valsts finanšu resursu plānošana un pārvaldības grāmatvedības pakalpojumu nodrošinājums, vienotās resursu vadības ieviešana".

*Turpmāku resoru centralizāciju uz VPC paredzēts īstenot prioritārā pasākuma ietvaros.

Būtiskākās izmaiņas, kas veiktas normatīvajā regulējumā:

Izmaiņas likumā par budžetu un finanšu vadību

Noteikta funkcija Valsts kasei

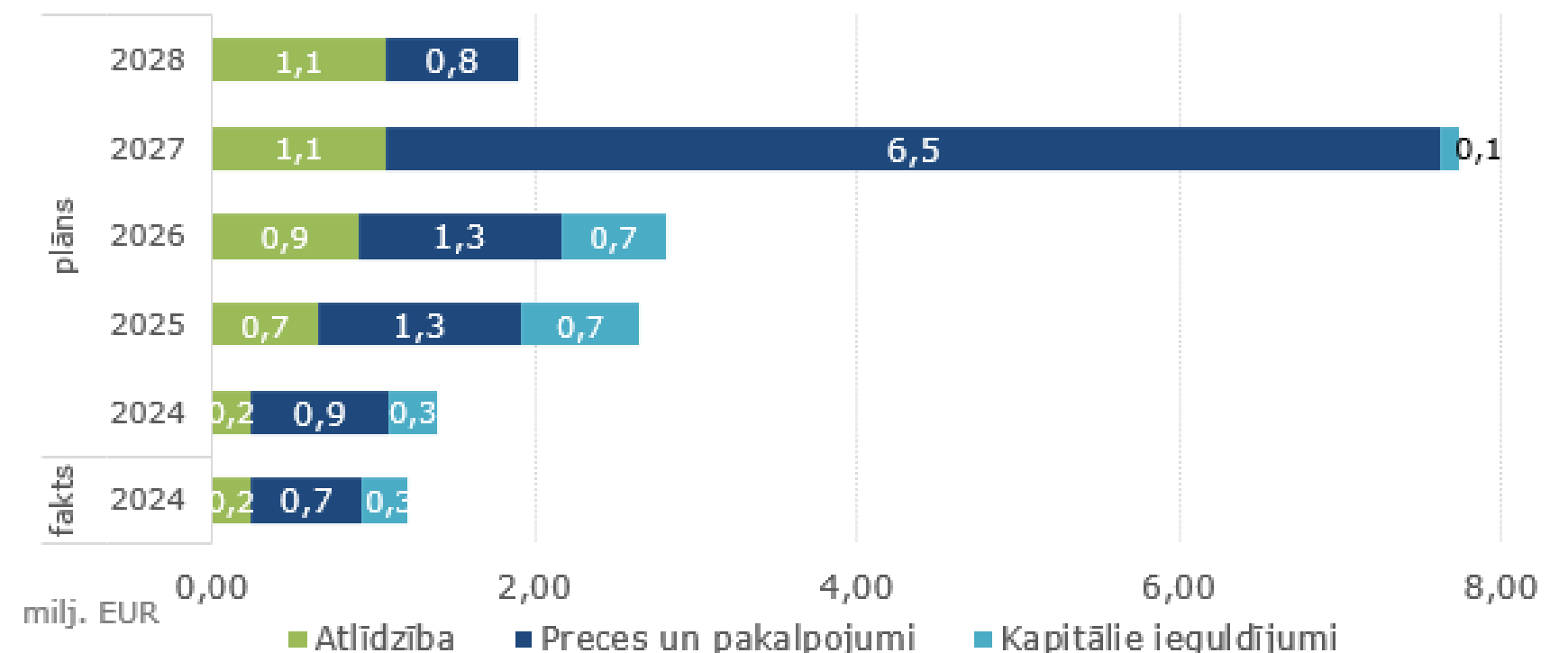
MK noteikumi par pakalpojumu sniegšanas kārtību VPC

Pieņemts MK 22.10.2024. sēdē

Grāmatvedības likums

e-rēķinu ieviešana

Ieguldījumu un izdevumu fakts 2024. gadā, plāns 2025.-2028. gadā

Vienotā pakalpojumu centra izveides plāns

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Resoru centralizēšana uz VPC	FM, VAS, Valsts kanceleja, SEPLP, NEPLP, VM, ZM, EM, VARAM, KEM		KM, IZM, TM	LM, ĀM, IEM	Valsts drošības dienests (IEM), AIM, SM	MK, Neatkarīgās iestādes
VPC centralizējamo iestāžu skaits (% no paredzētām iestādēm)	6%	24%	67%	81%	90%	100%
VPC apkalpojamo darbinieku skaits (% no iestāžu darbinieku kopskaita)	8%	24%	48%	80%	96%	100%

VALSTS IEŅĒMUMU (T.SK. MUITAS) POLITIKAS VADĪBA

Politikas mērķi:

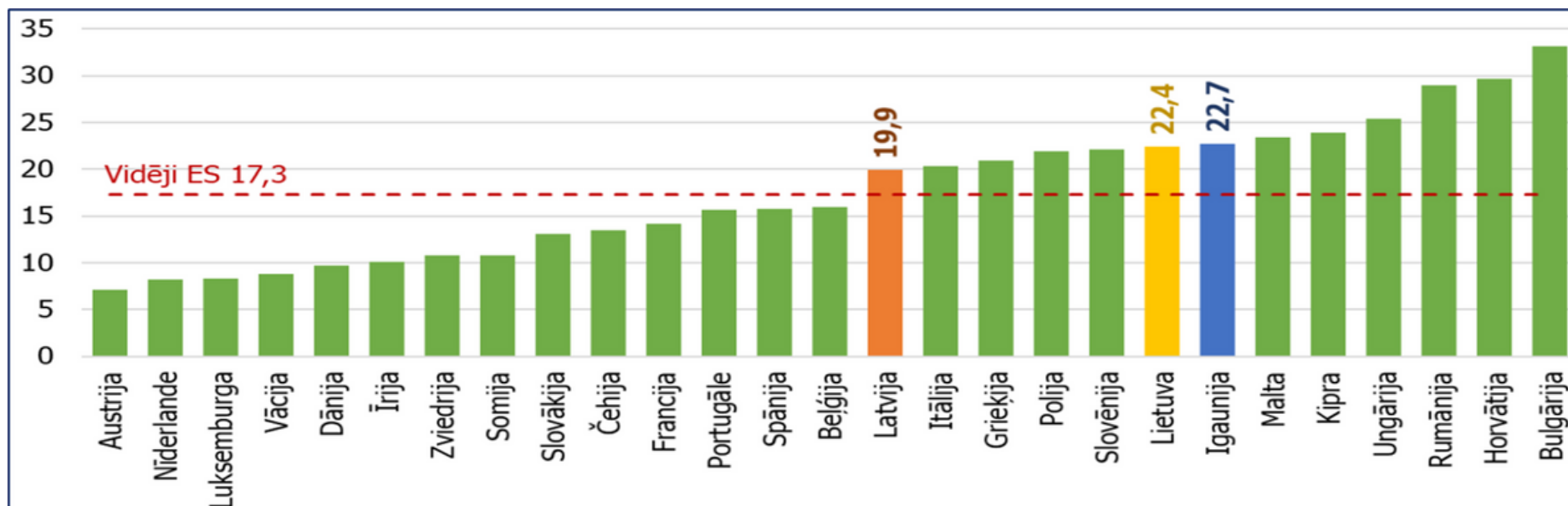
- prognozējuma un starptautiski konkurētspējīga nodokļu un muitas sistēma

Politikas rezultatīvie rādītāji:

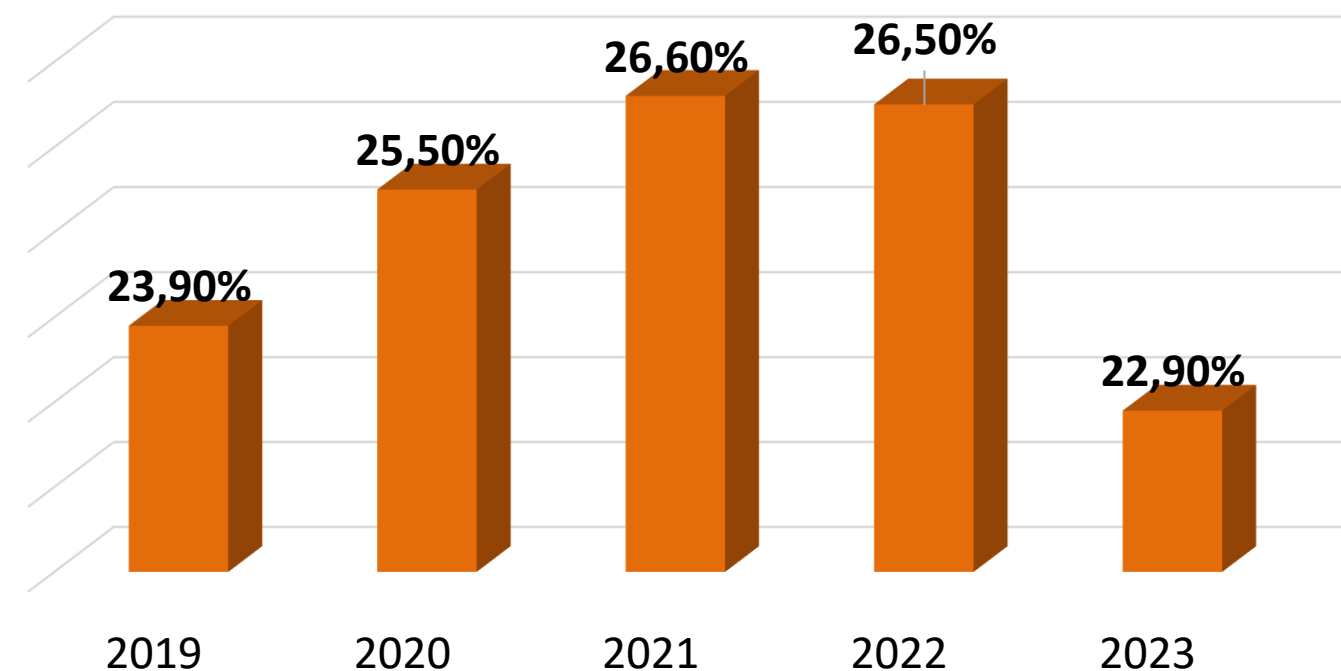
- Nodokļu ieņēmumi kopā ar iemaksām fondēto pensiju shēmā no IKP (%)
- Nedeklarēto darba ienākumu īpatsvars komercsektorā (%)
- Labprātīgās nodokļu saistību izpildes līmenis (nodokļu maksāšana) (%)
- Ēnu ekonomikas īpatsvars no IKP (pēc prof. F.Šneidera pētījumu datiem), (%)

VALSTS IEŅĒMUMU (T.SK. MUITAS) POLITIKAS VADĪBA

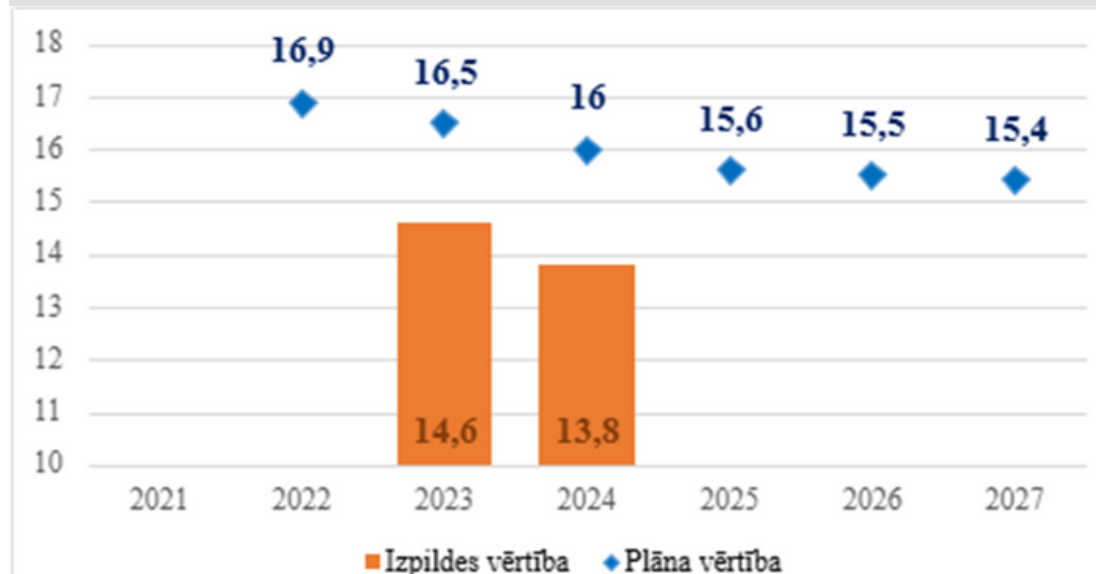
Ēnu ekonomikas īpatsvars Eiropas Savienības valstīs (% no IKP) 2022. gadā (F. Šneidera pētījuma dati)

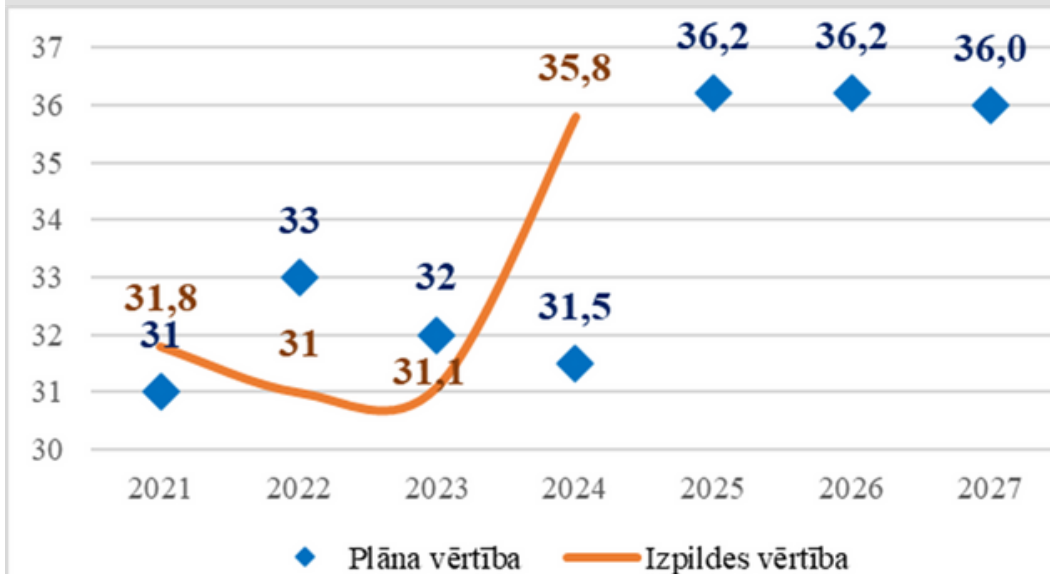
Ēnu ekonomikas indekss Latvijā (% no IKP) 2019.–2023. gadā (A.Sauka, SSE Riga)

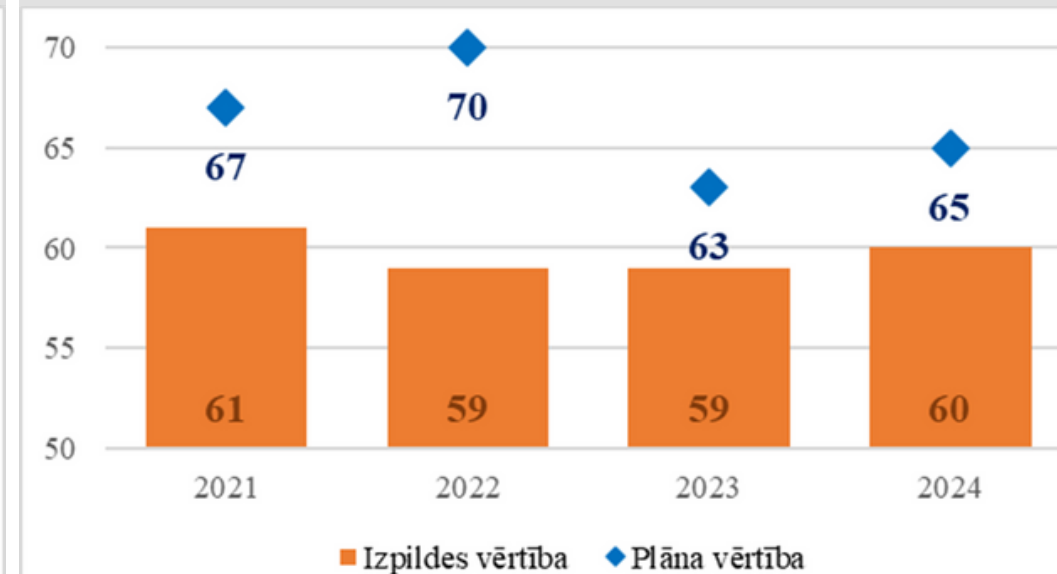
Nedeklarēto darba ienākumu īpatsvars komercsektorā (%)

Nodokļu ieņēmumi kopā ar iemaksām fondēto pensiju shēmā no IKP (%)

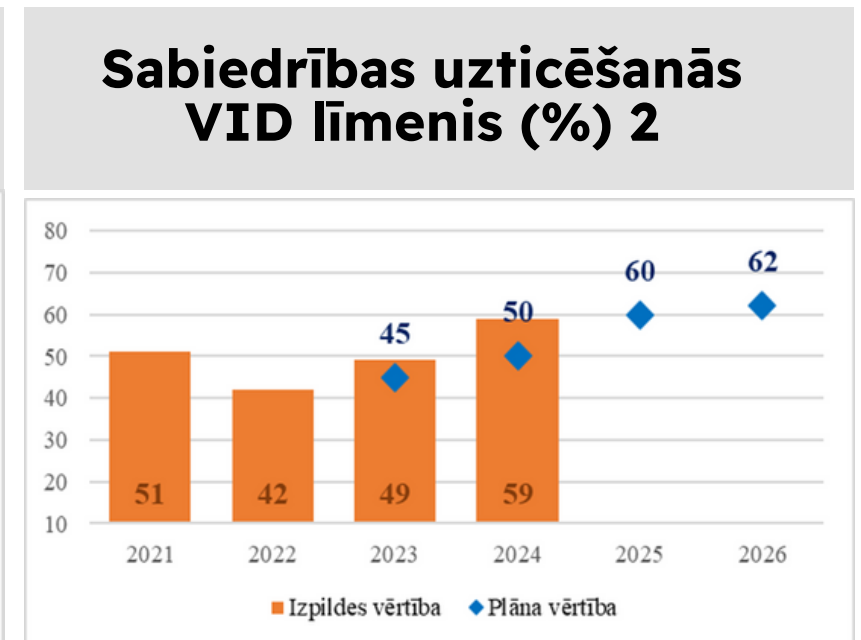
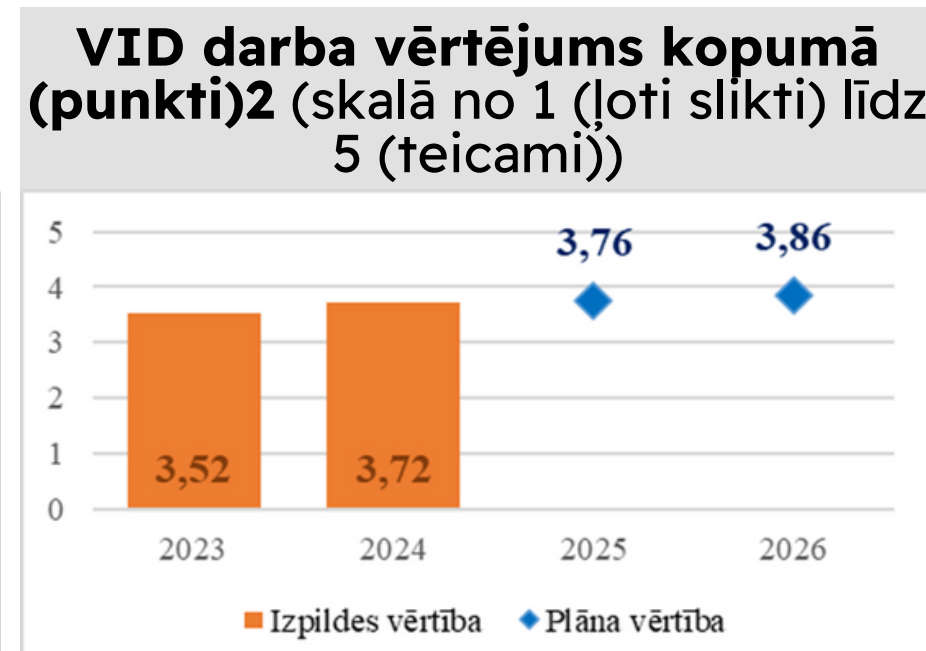
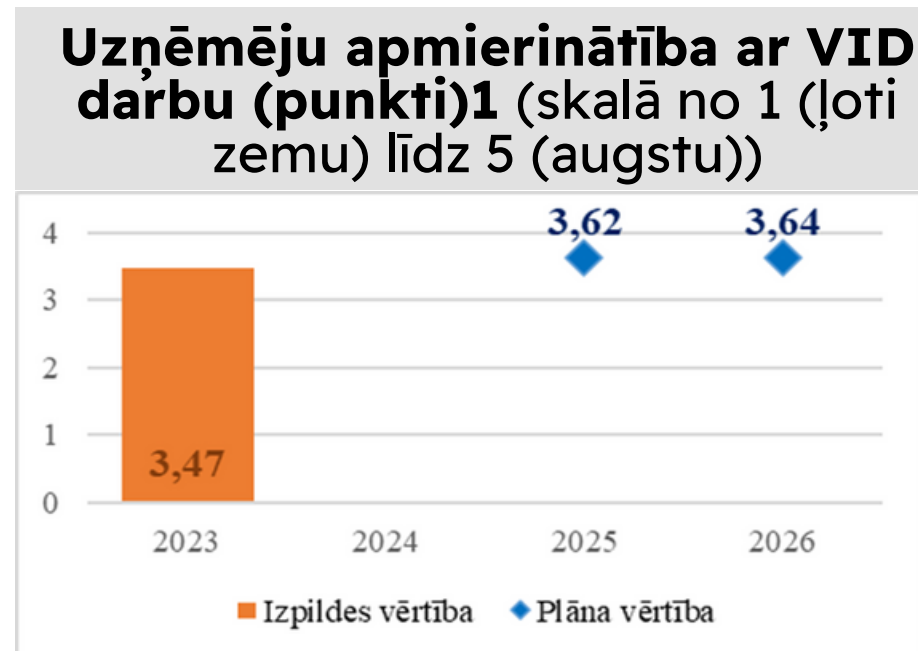
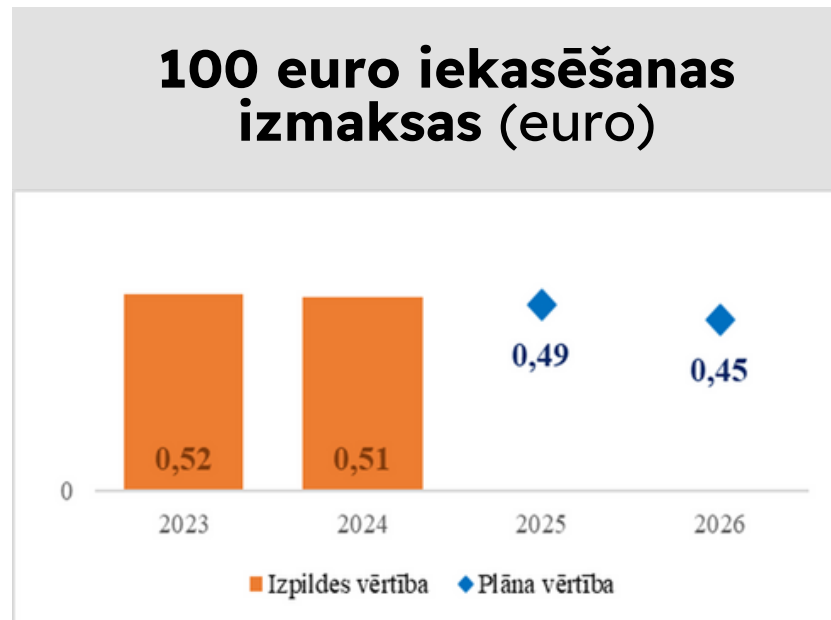

Labprātīgās nodokļu saistību izpildes līmenis (nodokļu maksāšana) (%)

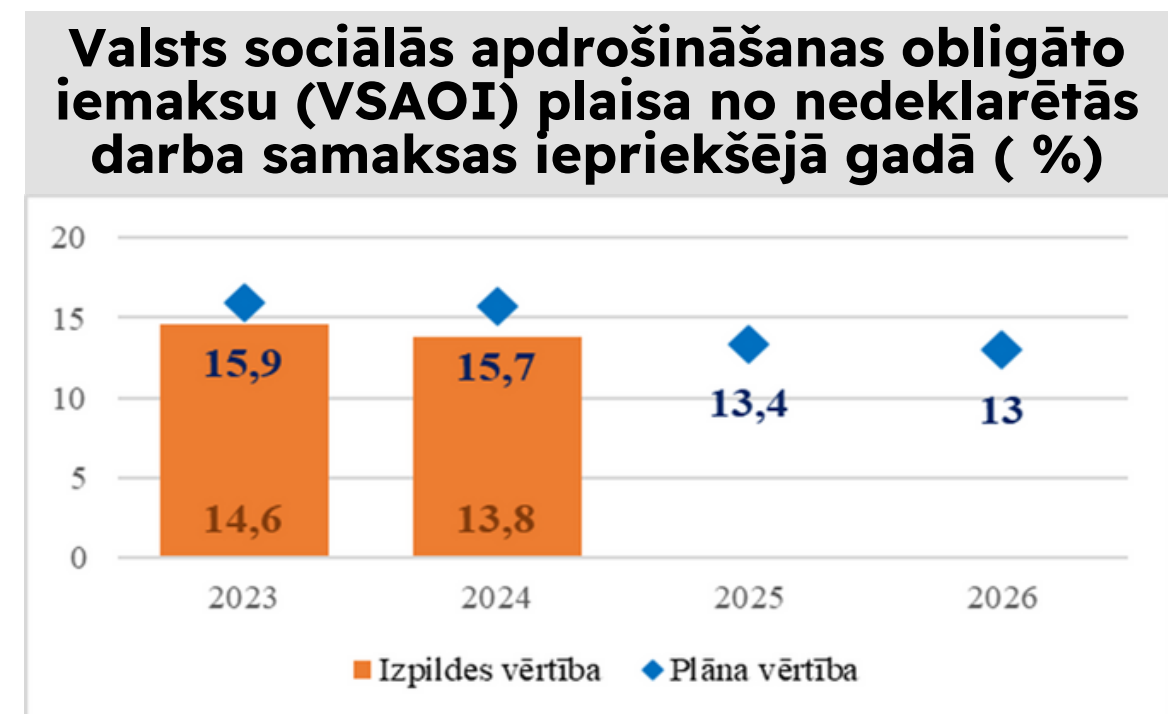
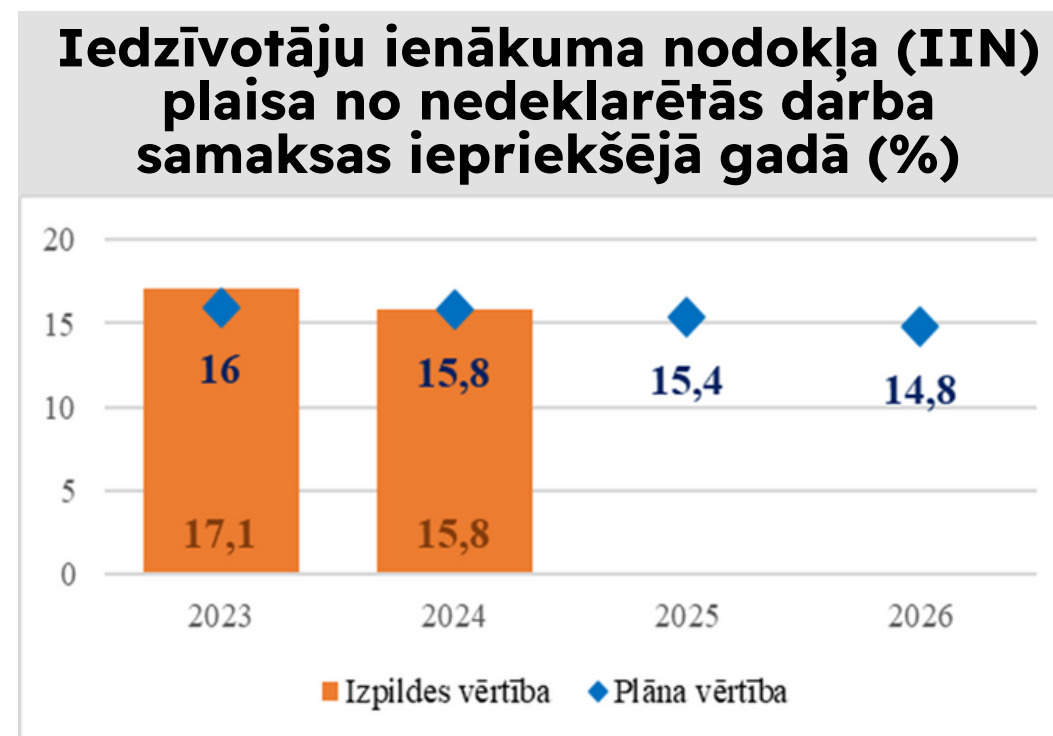
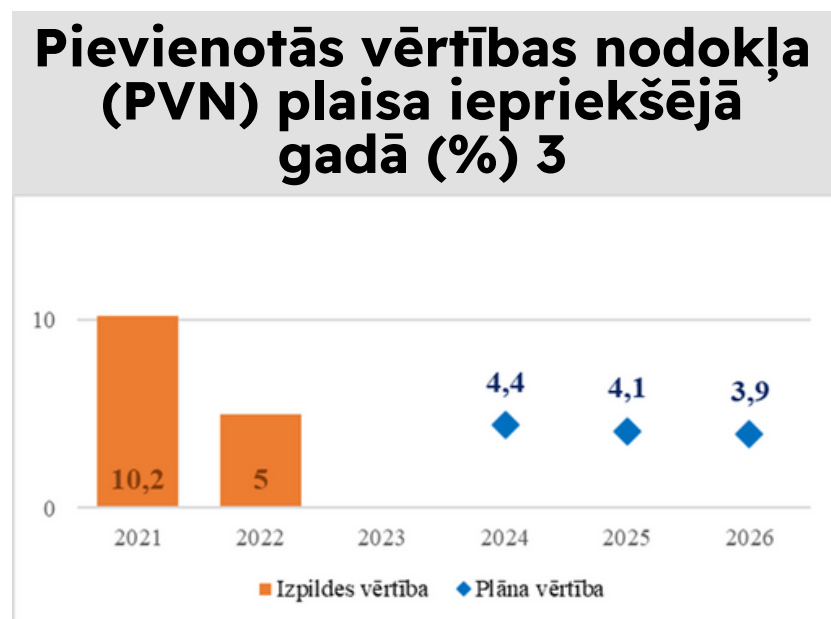
VALSTS IEŅĒMUMU (T.SK. MUITAS) POLITIKAS VADĪBA

Valsts ieņēmumu dienesta snieguma rādītāji (izpildes un plāna vērtības)

¹ SSE Riga dati
Izpilde par 2024.g. būs zināma 12.06.2025.

² Valsts Kancelejas pasūtītā pētījuma "Valsts pārvaldes klientu apmierinātības pētījums" dati

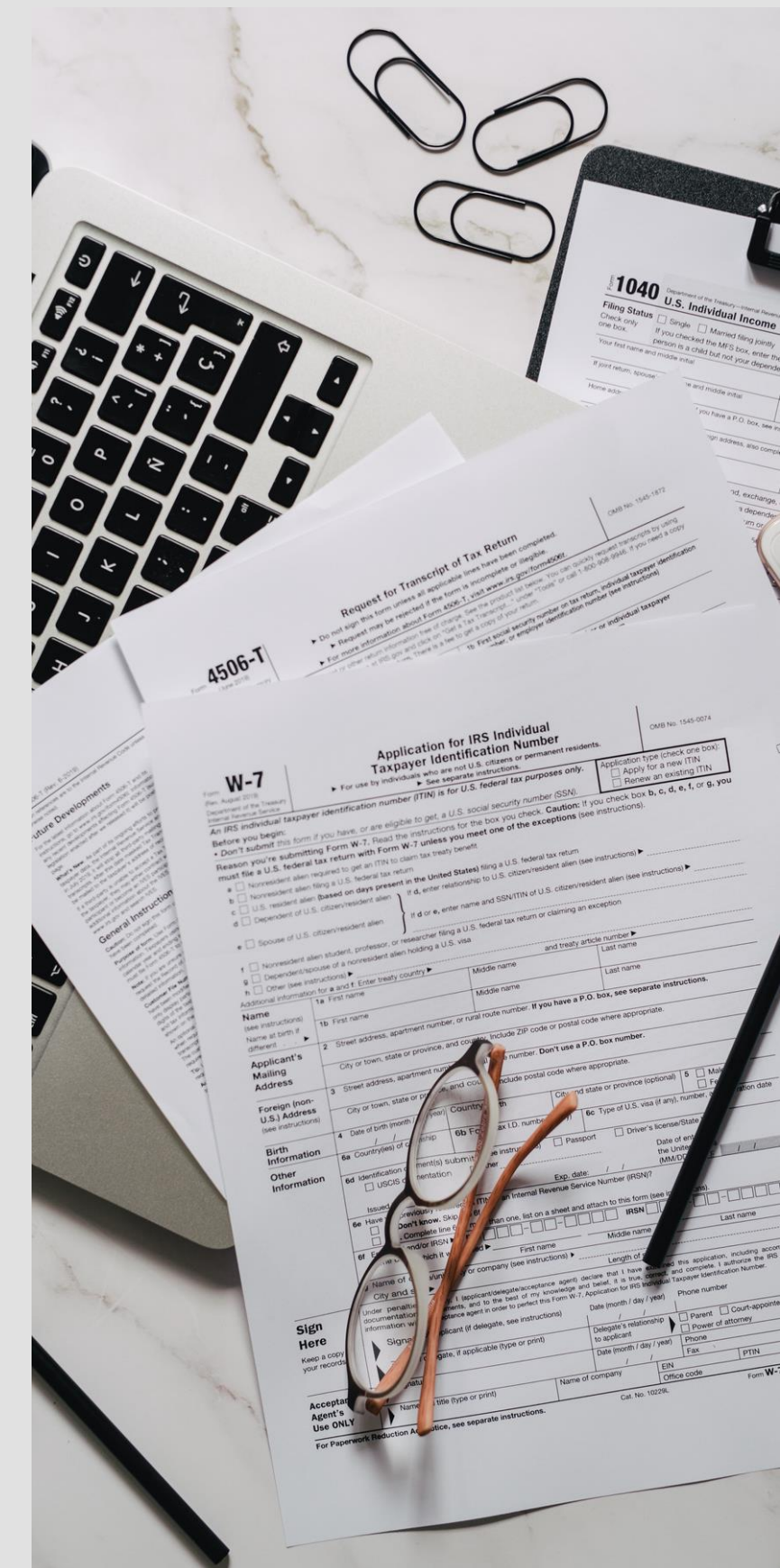
³ TAXUD (Eiropas komisijas ģenerāldirektorāta «Nodokļu un muitas savienība» PVN plašas pētījums, aprēķins par 2023.gadu nav vēl noslēgts

ATBILDĪGA, EFEKTĪVA, PROGNOZĒJAMA UN KONKURĒTSPĒJĪGA NODOKĻU SISTĒMA

2024. gadā FM īstenoja **nodokļu politikas izmaiņas**, kuru mērķis bija gan vienkāršot nodokļu sistēmu, gan padarīt to sociāli taisnīgāku un konkurētspējīgāku reģionālā mērogā. Būtiskākie bija grozījumi **iedzīvotāju ienākuma nodokļa likumā**, kas paredz no 2025. gada pāreju uz **fiksētu neapliekamo minimumu** un tikai **divām progresīvām nodokļu likmēm**. Šīs izmaiņas būtiski atvieglo nodokļu piemērošanu, samazina kļūdu iespējamību un padara nodokļu sistēmu saprotamāku iedzīvotājiem.

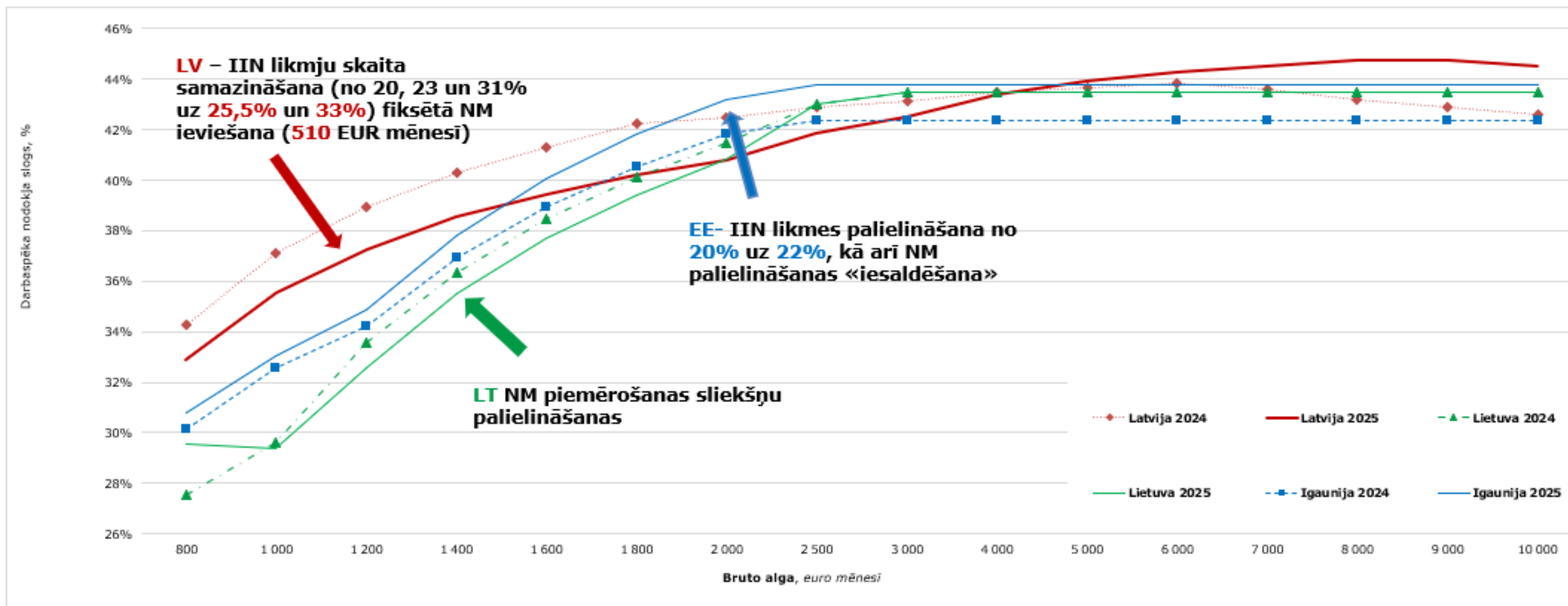
Tika veikti **uzlabojumi attiecībā uz nodokļu atvieglojumiem**, ko darba devēji var piešķirt darbiniekiem, piemēram, pārcelšanās, dzīvošanas un transporta izdevumu segšanai. Šāds regulējums motivē darba devējus veicināt darbinieku mobilitāti, kas ir būtiski reģionu attīstībai un bezdarba mazināšanai ārpus galvaspilsētas.

Lai **palielinātu valsts budžeta ieņēmumus nacionālās drošības stiprināšanai**, tika ieviests **Solidaritātes iemaksas likums**, kas paredz bankām veikt papildu iemaksas budžetā. Tas ļauj sabalansēt sabiedrības un uzņēmējdarbības intereses – vienlaikus stimulējot banku kreditēšanas aktivitāti.

LATVIJA 2025. GADĀ IEVĒROJAMI SAMAZINĀJA DARBASPĒKA NODOKĻU SLOGU LIELĀKAJAI DAĻAI IEDZĪVOTĀJU UN PADARĪJA TO NEDAUDZ PROĢRESĪVĀKU (Igaunija tai pašā laikā darbaspēka nodokļu slogu palielināja)

Darbaspēka nodokļu slogs strādājošam (bez apgādībā esošām personām), %

! **Lietuvā** un **Igaunijā** darbaspēka nodokļu sloga aprēķinā ņemtas vērā arī iemaksas pensiju II līmenī.

! **Igaunijā** no 2025. gada brīvprātīgās iemaksas pensiju II līmenī vari izvēlēties maksāt – 2%, 4% vai 6% apmērā.

! **Lietuvā** aprēķinos ņemta vērā darba devēja vispārējā VSAOI – 1,79% apmērā.

ES UN CITAS ĀRVALSTU FINANŠU PALĪDZĪBAS VADĪBA

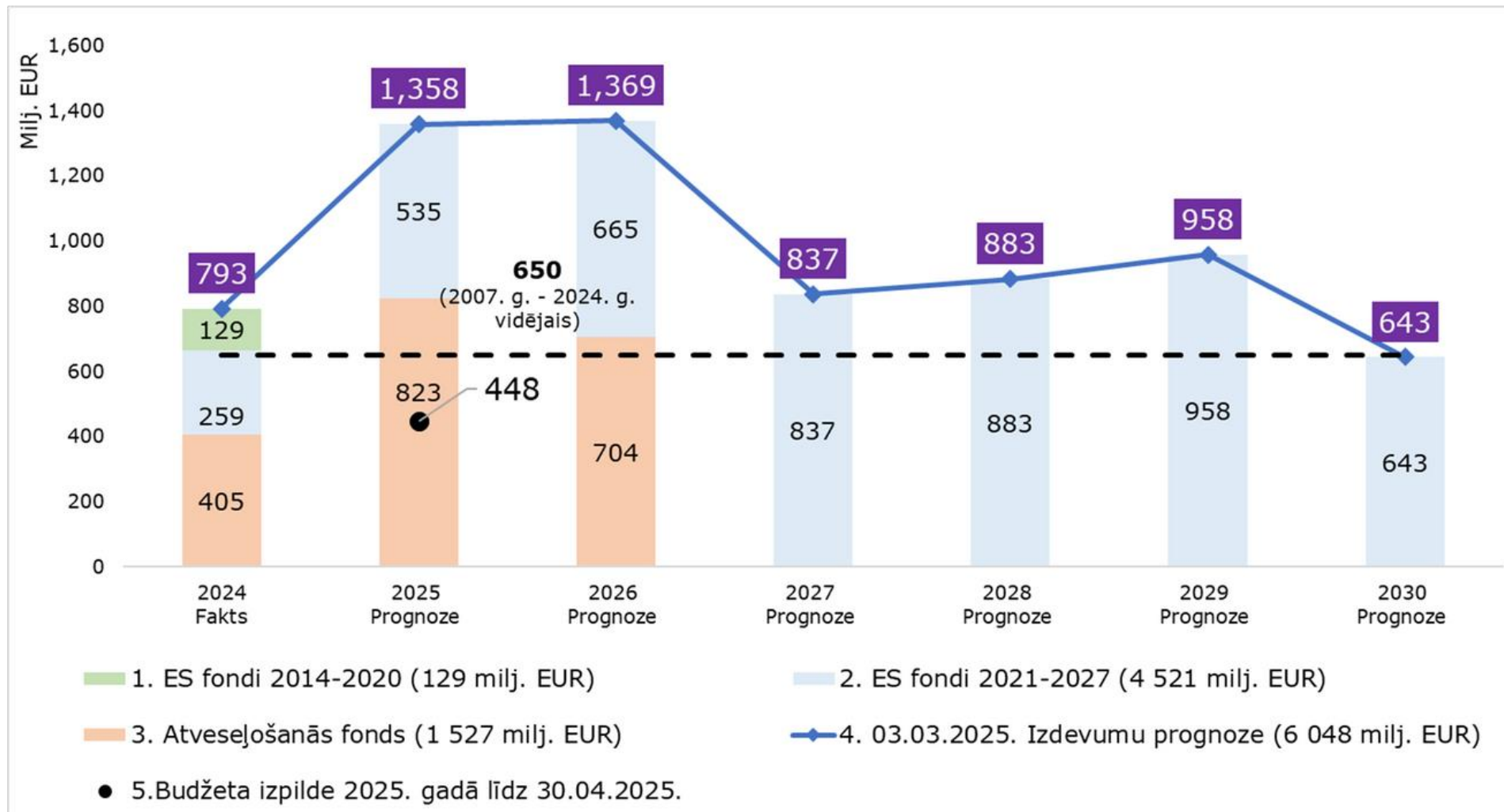
Politikas mērķi:

- **ilgtspējīgas un uz attīstību vērstas investīcijas Latvijas tautsaimniecībā atbilstoši valsts attīstības prioritātēm. Kohēzijas politikas ES fondi, EEZ un Norvēģijas atbalsta programmas, Latvijas un Šveices sadarbības programmas**

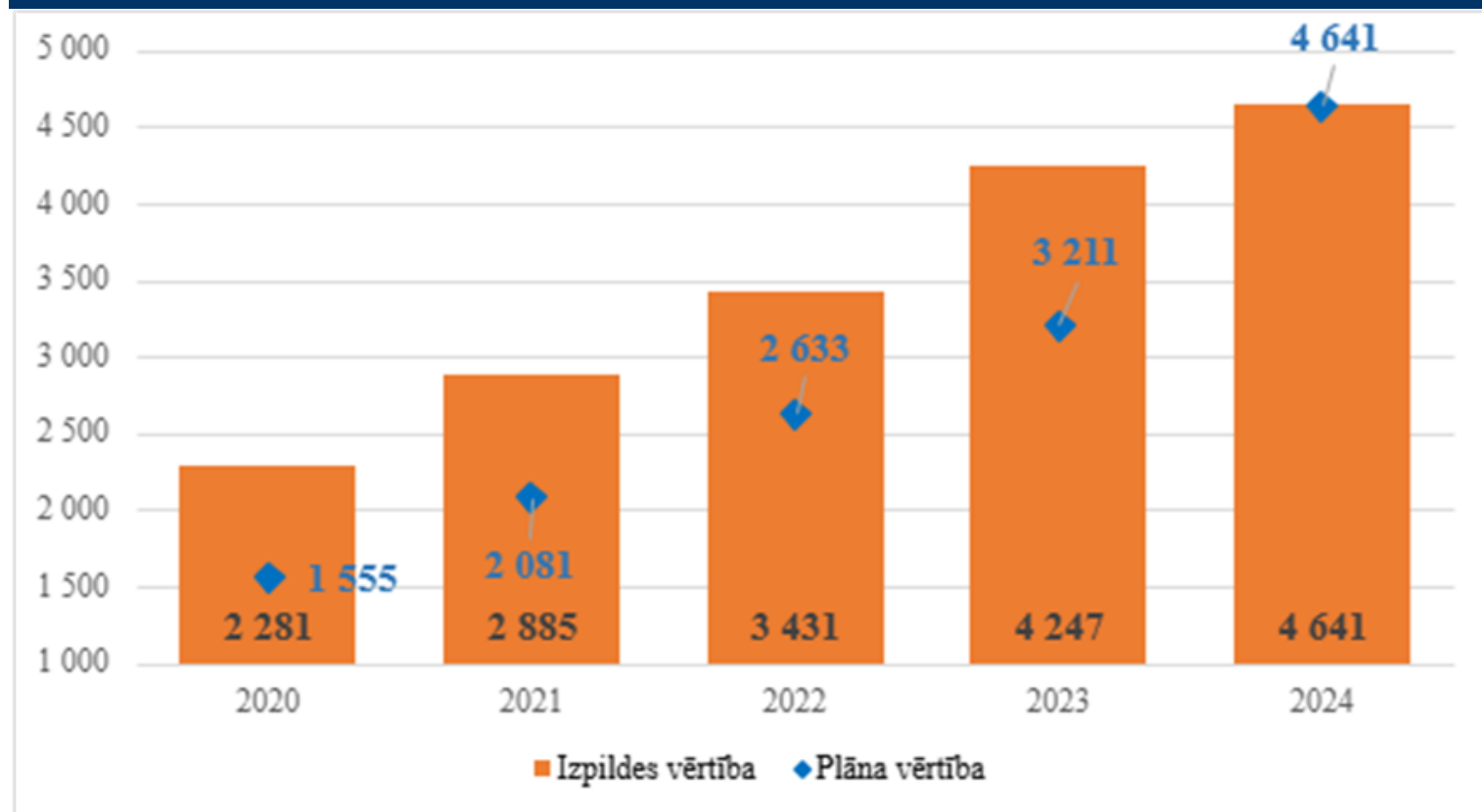
Politikas rezultatīvie rādītāji:

- Minimālais Eiropas Komisijai pieprasāmo ES fondu 2014.-2020. gada plānošanas periodā izdevumu sliekšnis, lai nodrošinātu ikgadējo saistību izpildi (milj. euro)

NODROŠINĀTI PRIEKŠNOSACĪJUMI APJOMĪGĀM ES LĪDZFINANSĒTĀM INVESTĪCIJĀM LATVIJAS EKONOMIKAS ATTĪSTĪBAI, IZMANTOJOT ES FONDU UN ATVESEĻOŠANAS FONDA IESPĒJAS VĒSTURISKI LIELĀKAJĀ APJOMĀ LATVIJAS EKONOMIKAI - INFRASTRUKTŪRAI, PRODUKTIVITĀTEI, EKSPORTAM CILVĒKKAPITĀLAM

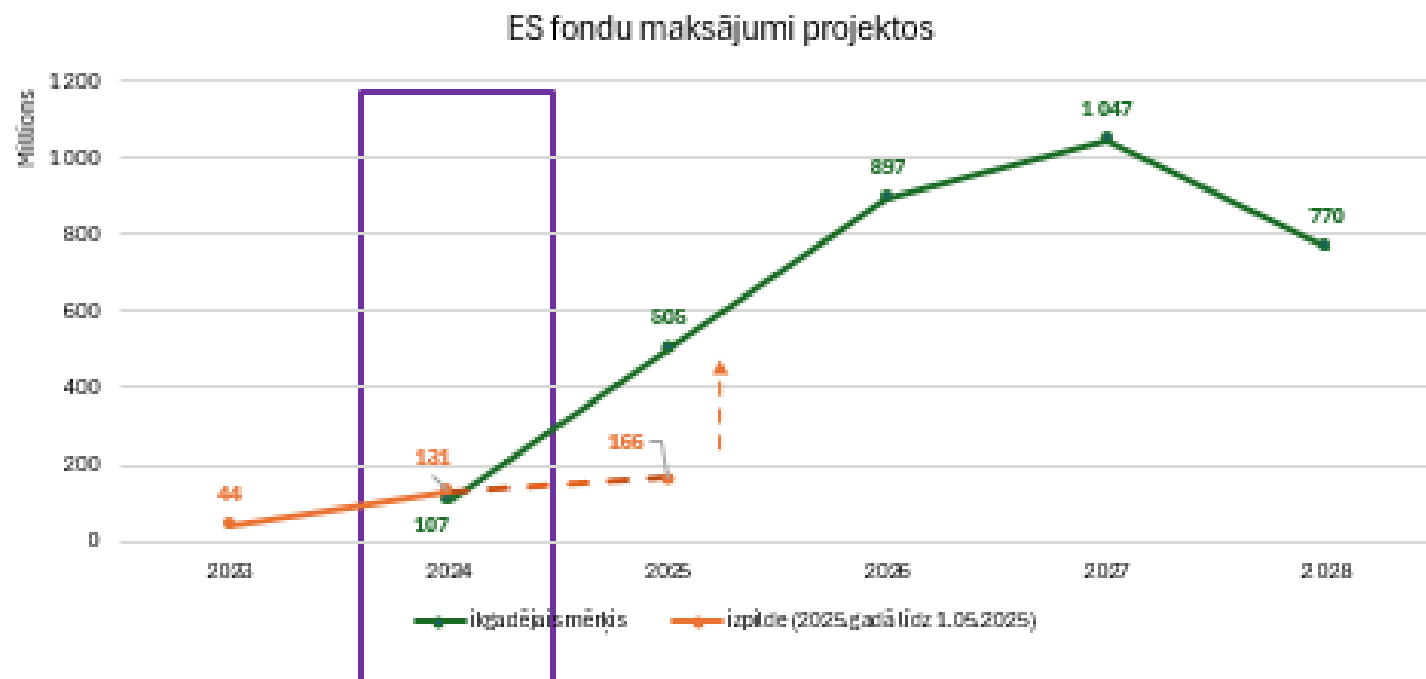
Minimālais Eiropas Komisijai pieprasāmo ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas periodā izdevumu sliekšnis, lai nodrošinātu ikgadējo saistību izpildi (milj. euro)

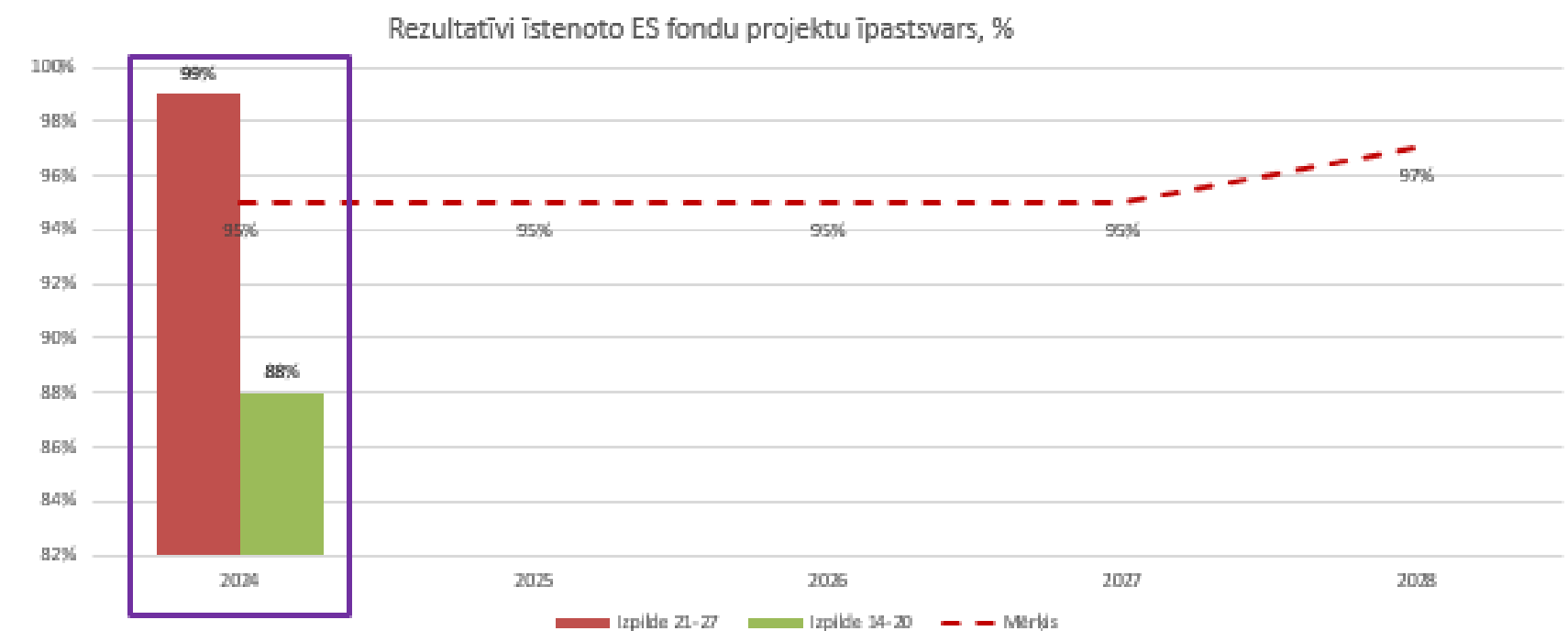
2024. gadā saņemti pēdējie maksājumi no EK par 2014-2020. gada plānošanas perioda veiksmīgu īstenošanu (kopā saņemot visu periodā pieejamo finansējumu - 4,6 mljrd. EUR). Noslēguma dokumentācija EK jāiesniedz 2026. gadā.

ES FONDU INVESTĪCIJU RĀDĪTĀJU SASNIEGŠANAS PROGRESS 2024. GADS

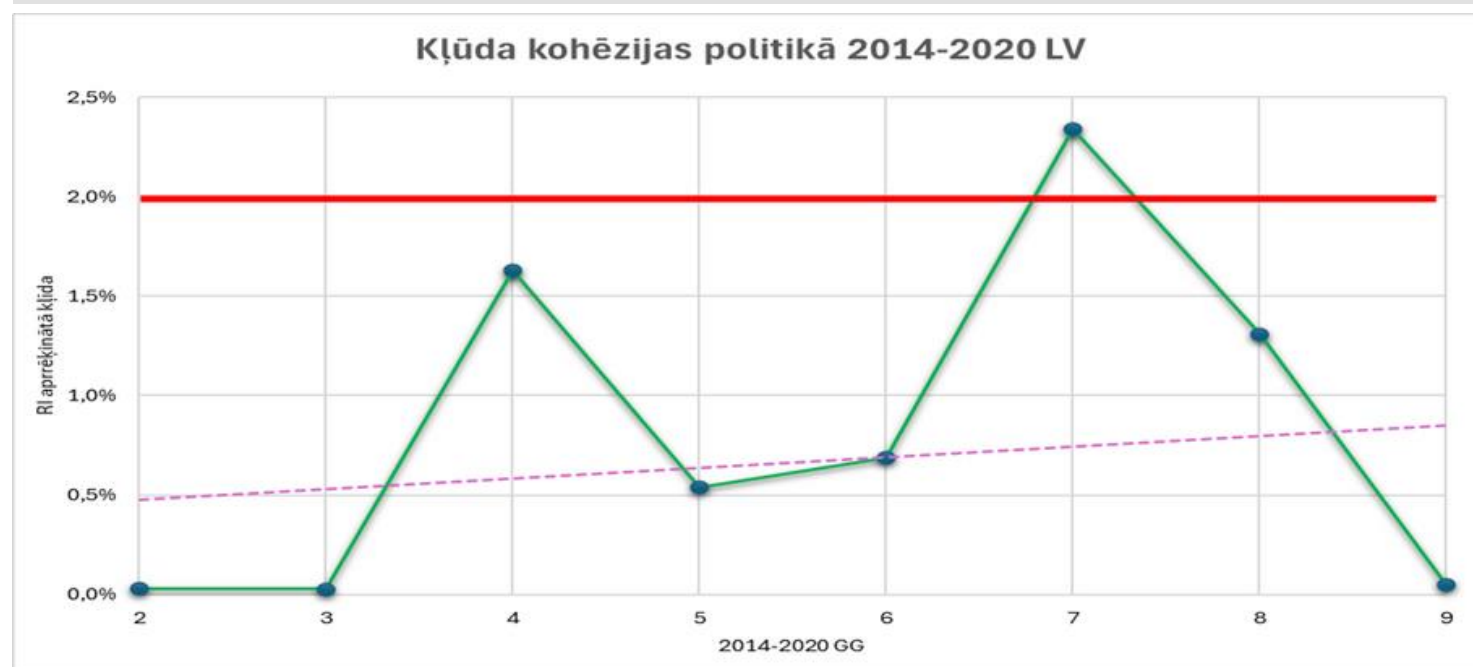
ES fondu absorbcija 2021-2027 periods

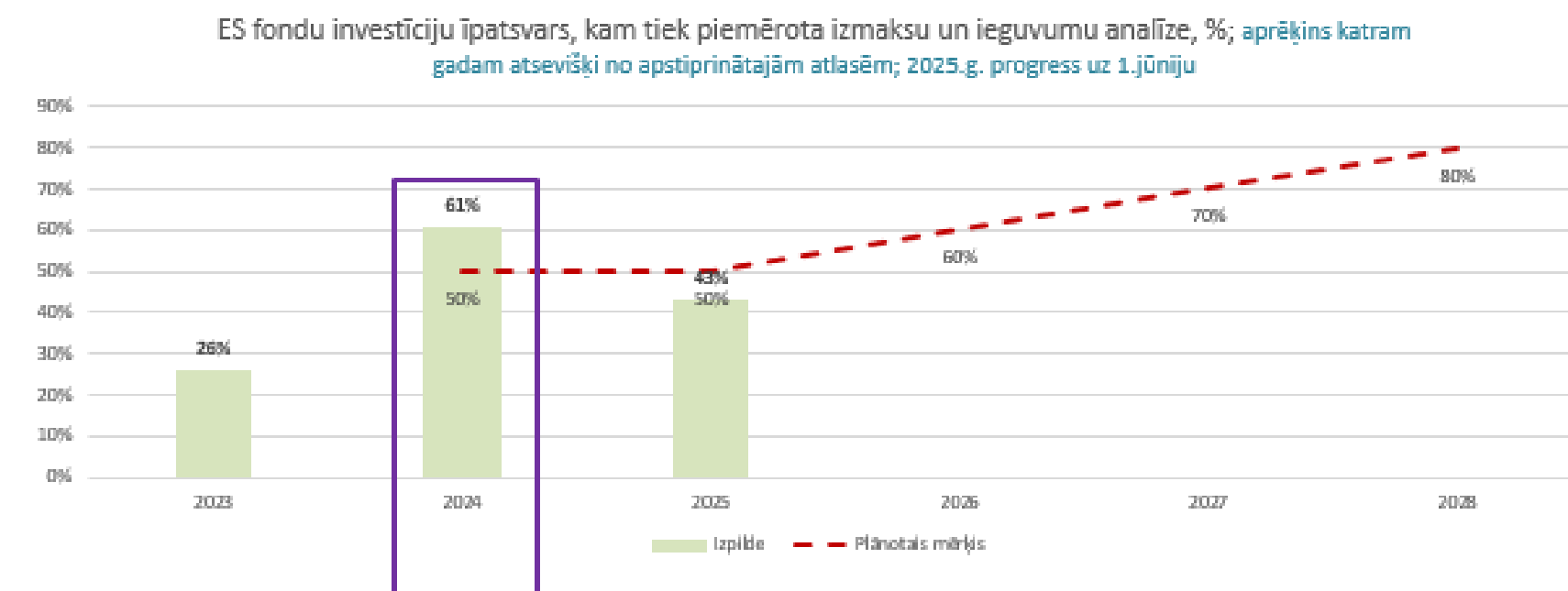
Veiksmīgi īstenoto projektu īpatsvars

Kļūdu līmenis 2014-2020 periods*

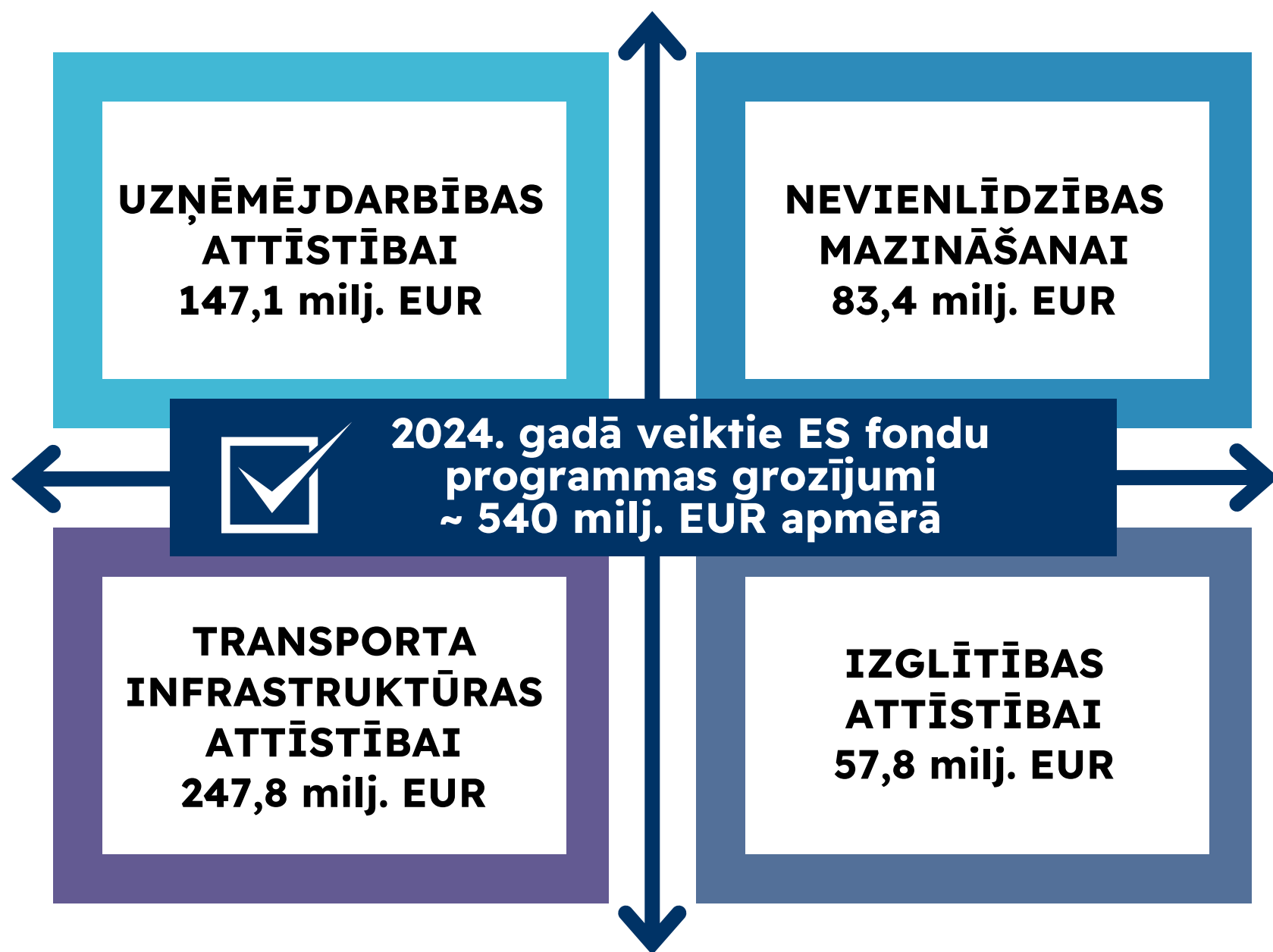
Izmaksu un ieguvumu analīze

Tikai 7.GG (2021.-2022.g.) kļūdas līmenis pārsniedza 2%. Darbs pie programmas slēgšanas vēl turpinās, pēdējā gada līmenis var mainīties

PĀRSKATOT ES FONDU 2021-2027 INVESTĪCIJU PROGRAMMU UN PASTIPRINOT IEVIEŠANAS UZRAUDZĪBU 2024. GADĀ - IEVĒROJAMS PIEAUGUMS ES FONDU INVESTĪCIJU NOSACĪJUMU IZSTRĀDĒ, ATLASĒS UN PROJEKTU LĪGUMOS. SEKOS APJOMĪGAS INVESTĪCIJAS EKONOMIKĀ LĪDZ 2029. G. BEIGĀM.

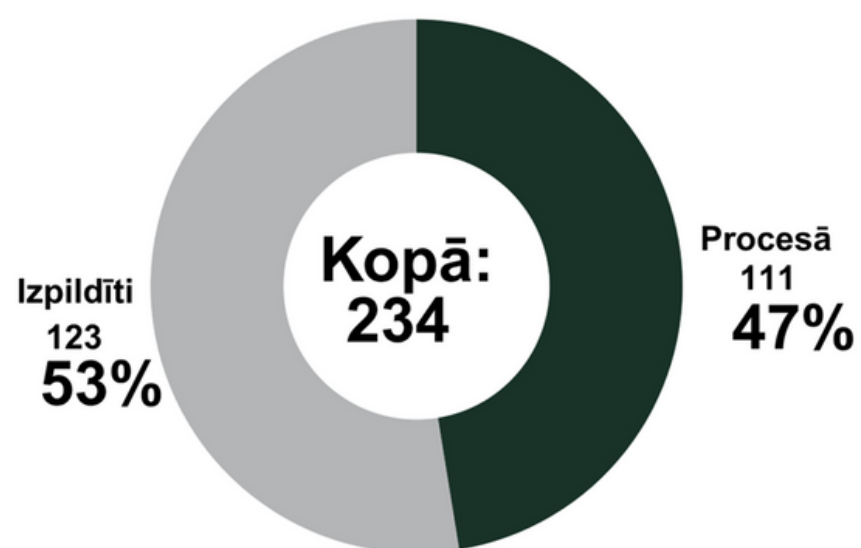
2024. gadā paveikts apjomīgs darbs pie programmas vidusposma izvērtēšanas, kas ļaus mobilizēt ~ 660 milj. EUR aktuālām prioritātēm, t.sk. drošībai un noturībai.

Attiecīgi programmas grozījumi apstiprināti MK un 29. maijā iesniegti EK.

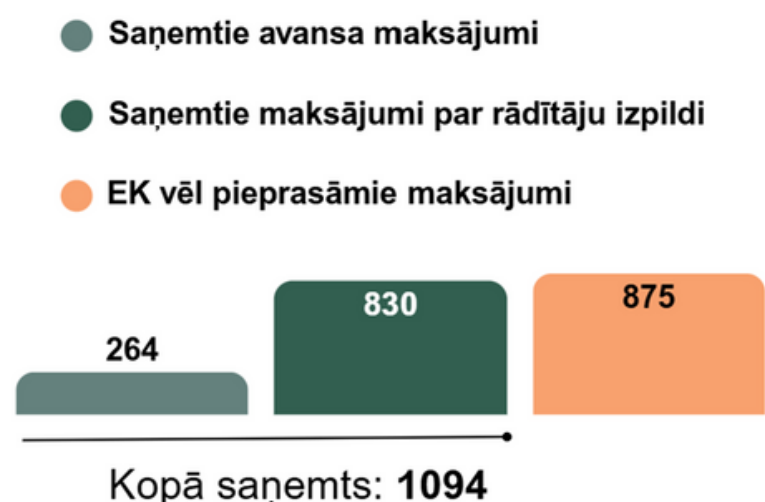
ATVESEĻOŠANAS FONDA (AF) IEVIEŠANA NOTIEK ATBILSTOŠI PLĀNAM – LĪDZ 2026. GADA 31. AUGUSTAM, VADOT RISKUS.

PAR PAVEIKTO IEPRIEKŠĒJOS GADOS, 2025. GADA 9. MAIJĀ AR 3. MAKSĀJUMU LATVIJA NO EK KOPĀ SAŅĒMUSI >1 MLJRD. EUR

Rādītāju izpildes progress:

Maksājumu progress (milj. €):

Apstiprināti MK noteikumi (milj. €)

Līgumi (milj. €)

Maksājumi (milj. €)

Ar AF plāna grozījumiem nodrošināts atbalsts:

114 milj. EUR Rīgas Centrālās stacijas dienvidu daļas būvdarbu īstenošanai Rail Baltica projekta kontekstā

29 milj. EUR zemas īres maksas mājokļu būvniecībai

2024.gadā sagatavoti un apstiprināti **Atveseļošanas fonda plāna 2.grozījumi**, kuru ietvaros:

- tika pārdalīts finansējums 154,3 miljonu EUR,
- tika precizēti 42 rādītāji,
- 12 rādītāji tika pārlikti uz ātrāku maksājumu pieprasījumu, lai veicinātu AF plāna izpildi.

dati līdz 01.06.2025.

VALSTS NEKUSTAMO ĪPAŠUMU BŪVNICĪBAS FINANSĒŠANA

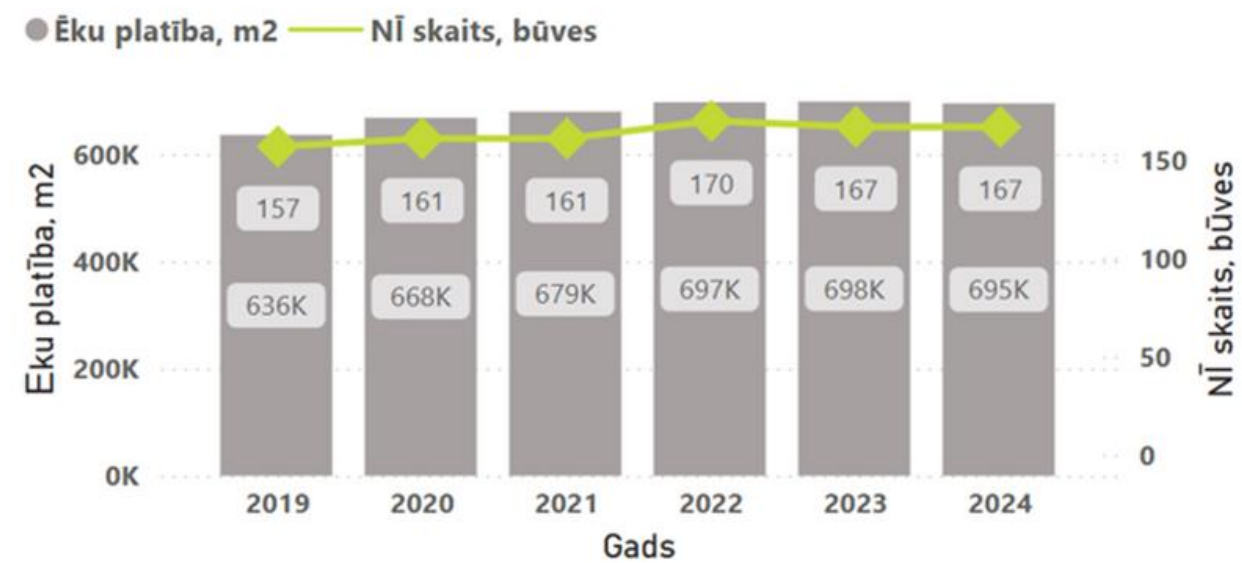
Darbības mērķis:

- nodrošināts finansējums valsts nekustamo īpašumu uzlabošanai VAS “Valsts nekustamie īpašumi” projektu un pasākumu īstenošanai atbilstoši MK pieņemtajiem lēmumiem

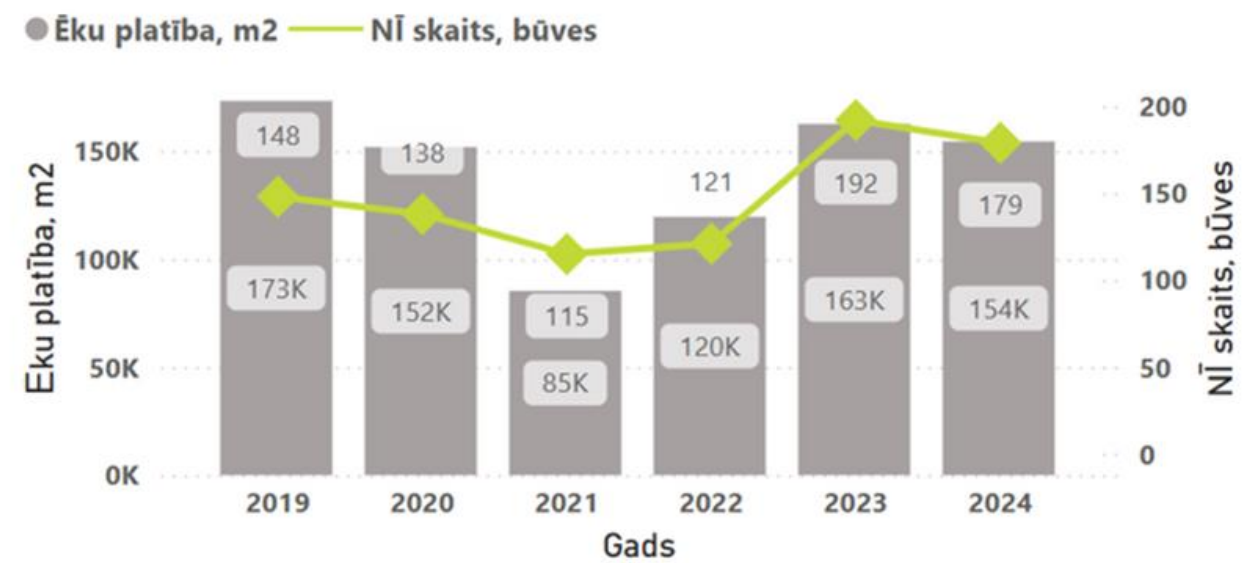

ĒKU UN BŪVJU ĪPAŠUMI PA GADIEM

Pamata portfelis

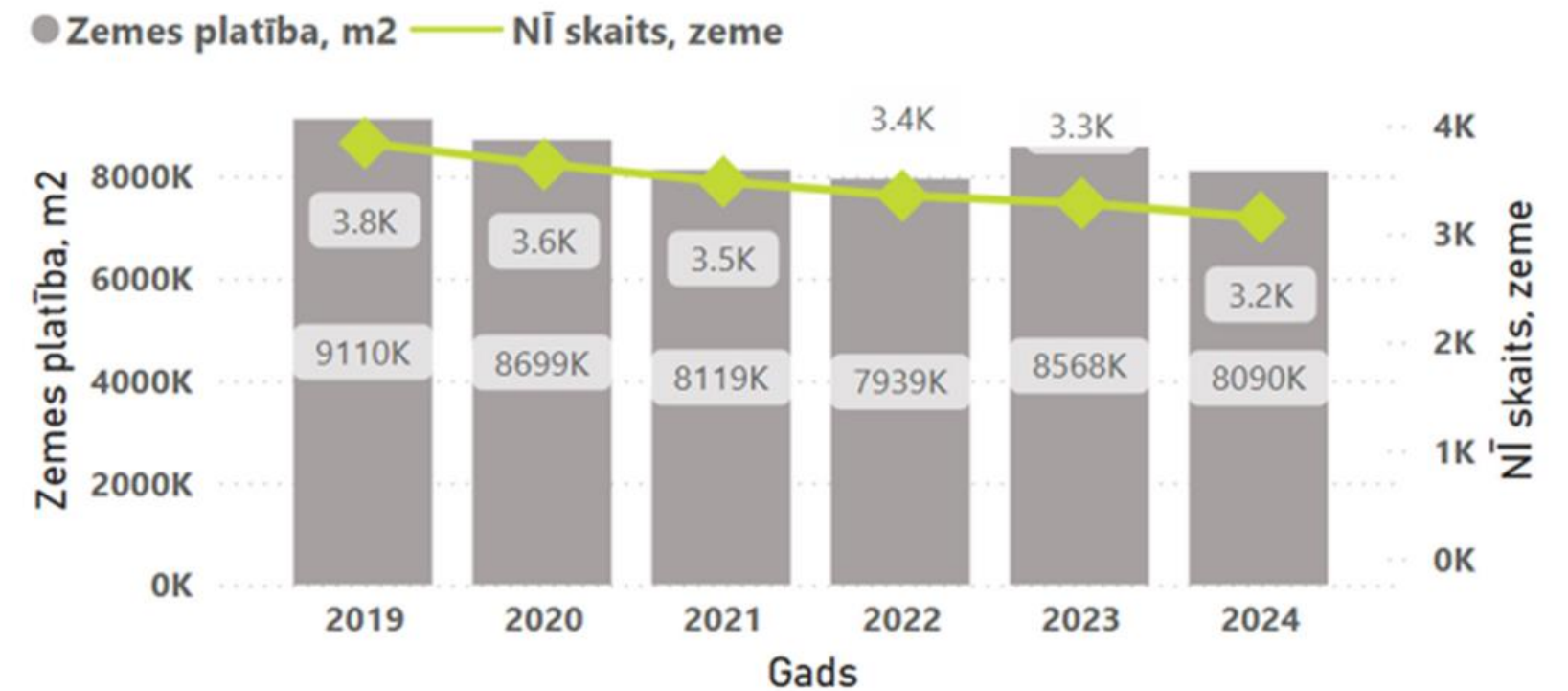

Atsavināmais portfelis

ZEMJU ĪPAŠUMI PA GADIEM

Atsavināmais portfelis

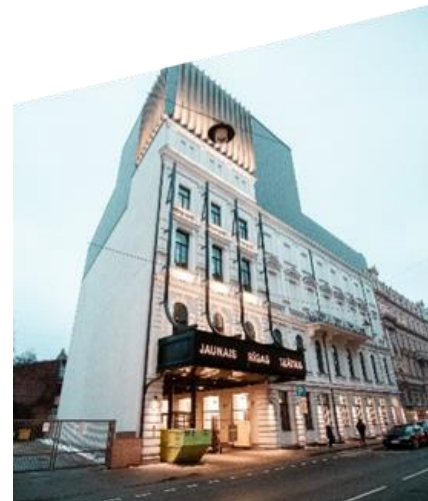
VNI LIELĀKIE PABEIGTIE PROJEKTI

**RĪGAS PILS KONVENTA
(KASTELAS) RESTAURĀCIJA
UN REKONSTRUKCIJA**

**PROTOTIPĒŠANAS DARBNĪCAS
“RIGA MAKERSPACE” IZVEIDE**

**JAUNĀ RĪGAS TEĀTRA ĒKU
KOMPLEKSA
REKONSTRUKCIJA**

**RAKSTNIECĪBAS UN
MŪZIKAS MUZEJA ĒKAS
ATJAUNOŠANA**

**VALMIERAS DRĀMAS
TEĀTRA ĒKAS
ENERGOEFEKTĪVITĀTES
PAAUGSTINĀŠANA**

VNI LIELĀKIE PABEIGTIE PROJEKTI

**VALSTS robežas JOSLAS
INFRASTRUKTŪRAS
IZBŪVE**

**VALSTS ROBEŽAS JOSLAS
INFRASTRUKTŪRAS
IZBŪVE**

**VALSTS ROBEŽAS JOSLAS
INFRASTRUKTŪRAS
IZBŪVE**

**SKATUVES MĀKSLU
DEKORĀCIJU DARBNĪCU UN
MĒĢINĀJUMA ZĀĻU
KOMPLEKSA IZVEIDE**

**KULTŪRAS UN RADOŠO
INDUSTRIJU ATBALSTA
CENTRA "TABFAB"
IZVEIDE**

MAKSĀJUMU NODROŠINĀŠANA STARPTAUTISKAJĀS ORGANIZĀCIJĀS

Darbības mērķis:

- nodrošināti maksājumi atbilstoši Latvijas Republikas uzņemtajām saistībām

IEMAKSAS ES BUDŽETĀ – PLĀNOŠANAS UN KVALITĀTES KONTROLES PROCESA APRAKSTS

ES budžeta kopapjoms

Nosaka ES, gada laikā grozījumi.

Pašu resursu bāzu prognozes

Pašu resursu padomdevējas komitejas (turpmāk – ACOR) prognozēšanas sanāsmē tiek apstiprinātas pašu resursu bāzu prognozes kārtējam (n) un nākamajam gadam (n+1).

Muitas nodokļu ieņēmumu prognozes

Plānojot TPR iemaksu apjomu katram gadam, tiek ņemtas vērā gan Eiropas Komisijas prognozes, gan FM Nodokļu analīzes departamenta (NAD) prognozes

Korekcijas maksājumi

Pārrēķins, lai nolīdzsvarotu iemaksu apjomu un tas atbilstu faktiskajiem PVN, NKI un plastmasas resursa bāzes apjomiem par iepriekšējiem saimnieciskajiem gadiem.

Maksājumi, lai kompensētu citām ES dalībvalstīm piešķirtās atlaides

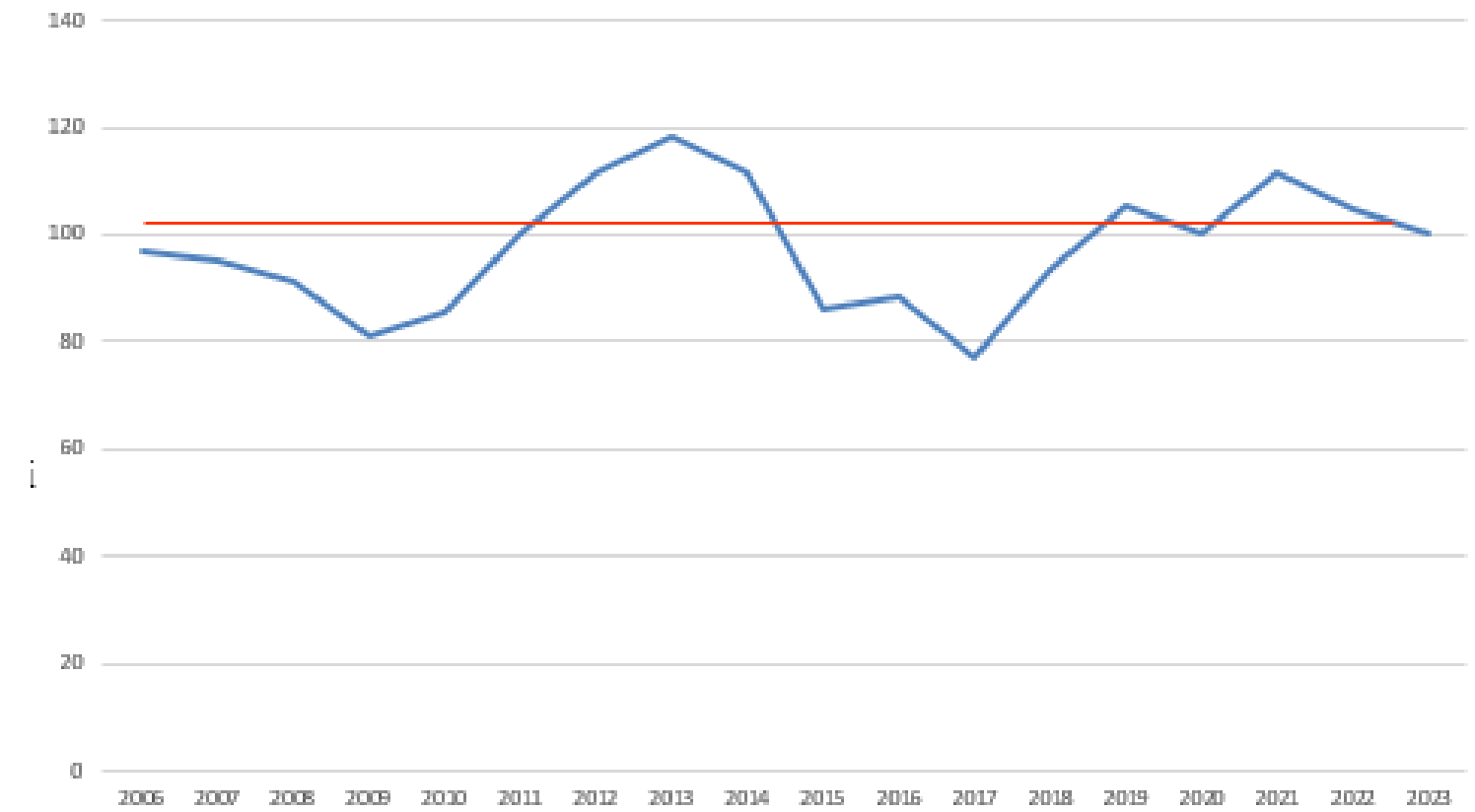
Atlaides kompensē atbilstoši katras dalībvalsts NKI atslēgai (Latvijai aptuveni 0,24%). Lai gan Lēmumā ir noteikti konkrēti apjomi, iemaksu apmērs mainās, jo tiek ņemta vērā inflācija un iemaksas tiem pārrēķinātas konkrētā gada cenās.

Ekonomikas izaugsmes rādītāji

Izmantojam arī Latvijas un citu ES dalībvalstu izaugsmes rādītājus.

Nestandarta iemaksu palielinoši vai samazinoši faktori

ATTĒLS NO FISKĀLO RISKU DEKLARĀCIJAS – FAKTS PRET PLĀNU (NOVIRZES % NO PLĀNA)

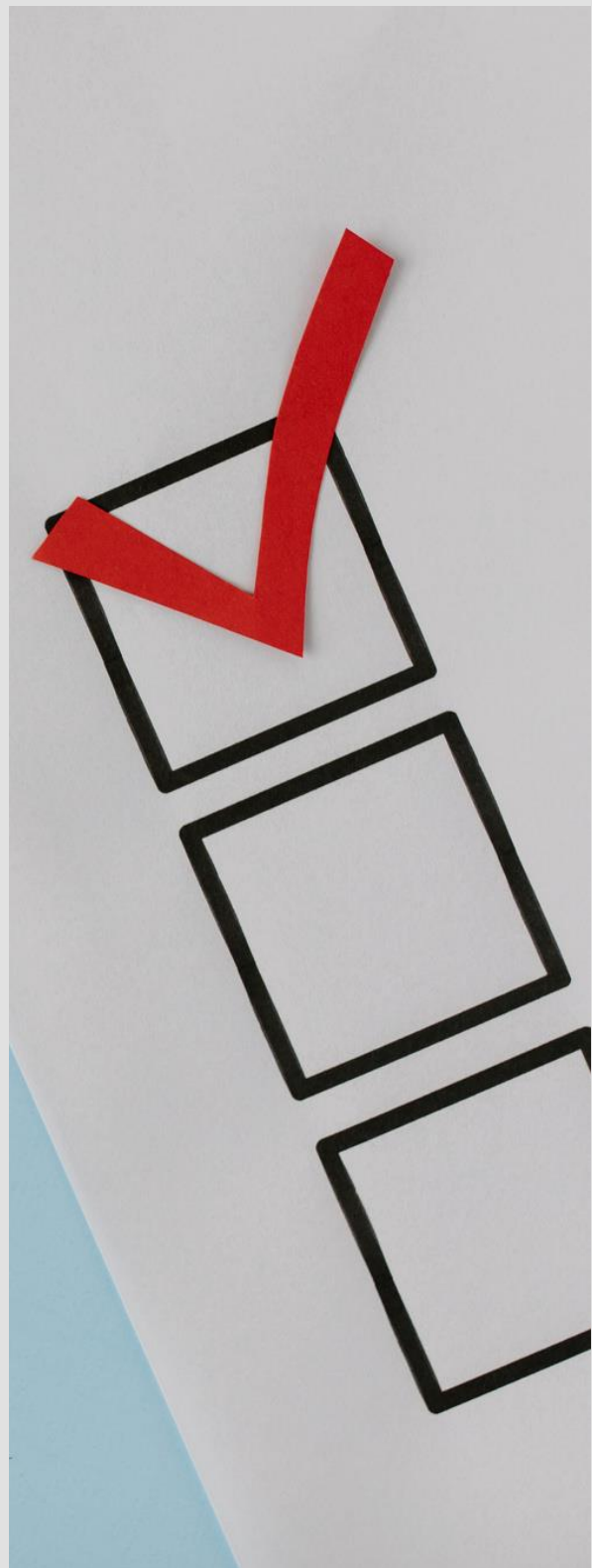
Novirzes ir +/- 20% intervālā veido simetrisku fiskālo risku.

Tā, kā nepietiekamu resursu gadījumā var palielināt apropriāciju – iemaksas ES budžetā ir **fiskālais risks** FDL izpratnē un to vada saskaņā ar fiskālo risku vadības sistēmu.

Ietaupījumus nav atļauts izmantot citām vajadzībām.

FM 2025. GADA PRIORITĀTES:

- Virzība uz sniegumā (rezultātu) balstītu budžeta plānošanu
- ES kohēzijas politikas programmas 2021.-2027. gadam vidusposma novērtējums un saistīto grozījumu izstrāde, lai reaģētu uz ģeopolitisko situāciju un prioritārajām vajadzībām tautsaimniecībā, izvērtējot investīciju īstenošanas nosacījumu izstrādes un ieviešanas progresu
- Nacionālās pozīcijas par Kohēzijas politikas nākotni pēc 2027. gada izstrāde
- Birokrātijas mazināšana Eiropas fondu finansējuma saņemšanai un izmantošanai
- Publiskā iepirkuma efektivitātes iespēju izvērtēšana, lai panāktu budžeta izdevumu efektīvāku izlietojumu, mazinātu administratīvo slogu un pārskatītu tiesību aktus publisko iepirkumu jomā
- Ēnu ekonomikas ierobežošanas plāna 2024.-2027. gadam īstenošana
- VID reformas ceļā uz klientorientētu servisa iestādi pabeigšana
- Risinājumu izstrāde aizsardzības un demogrāfijas finansējuma nodrošināšanai
- ES likumdošanas vienkāršošanas pasākumu (Eiropas Komisijas Omnibus pakotnes) ātra ieviešana, mazinot administratīvo slogu Latvijas uzņēmumiem (piem., ilgtspējas ziņošanas jomā)

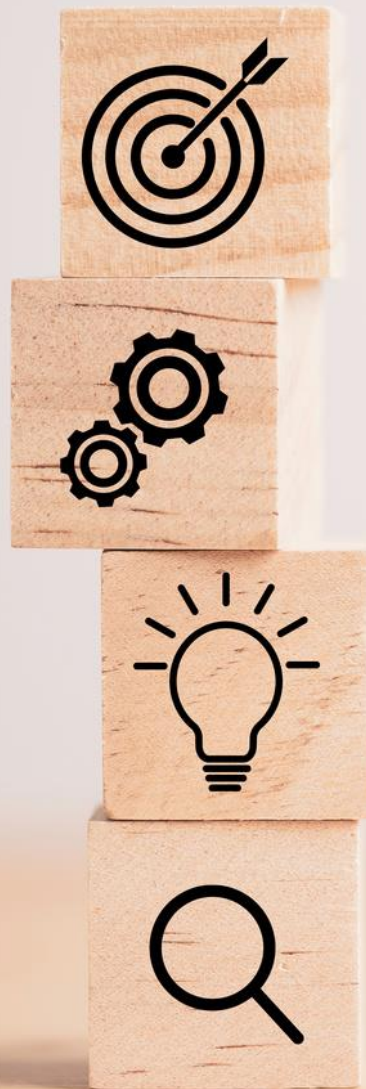
VIRZĪBA UZ SNIĒGUMĀ (REZULTĀTU) BALSTĪTU BUDŽETA PLĀNOŠANU - BUDŽETA STRUKTŪRAS PILNVEIDES IESPĒJAS

FINANŠU MINISTRIJAS POLITIKAS UN DARBĪBAS JOMAS

FM STRATĒGIJA 2025 - 2028

2024. GADA SECINĀJUMI

Kopumā mērķi un rādītāji ir sasniegti, t.sk.:

nodrošināta valsts fiskālā stabilitāte, ievērojot fiskālo disciplīnu, ko apliecina arī Latvijas stabils kredītreitinga līmenis, saglabājot stabilu nākotnes novērtējumu;

efektivizēta nodokļu sistēma, nodokļu administrācijai kļūstot par servisa iestādi, uzlabojas tās sadarbība ar sabiedrību;

veikti būtiski priekšdarbi, lai 2025.gadā kāpinātu ES investīciju tempus.

Finanšu ministrija

**PALDIES PAR SADARBĪBU, ĪSTENOJOT STRATĒGISKI
NOZĪMĪGUS PASĀKUMUS, KAS STIPRINĀJUŠI
VALSTS FINANŠU SISTĒMAS STABILITĀTI.**

PAPILDU INFORMĀCIJA

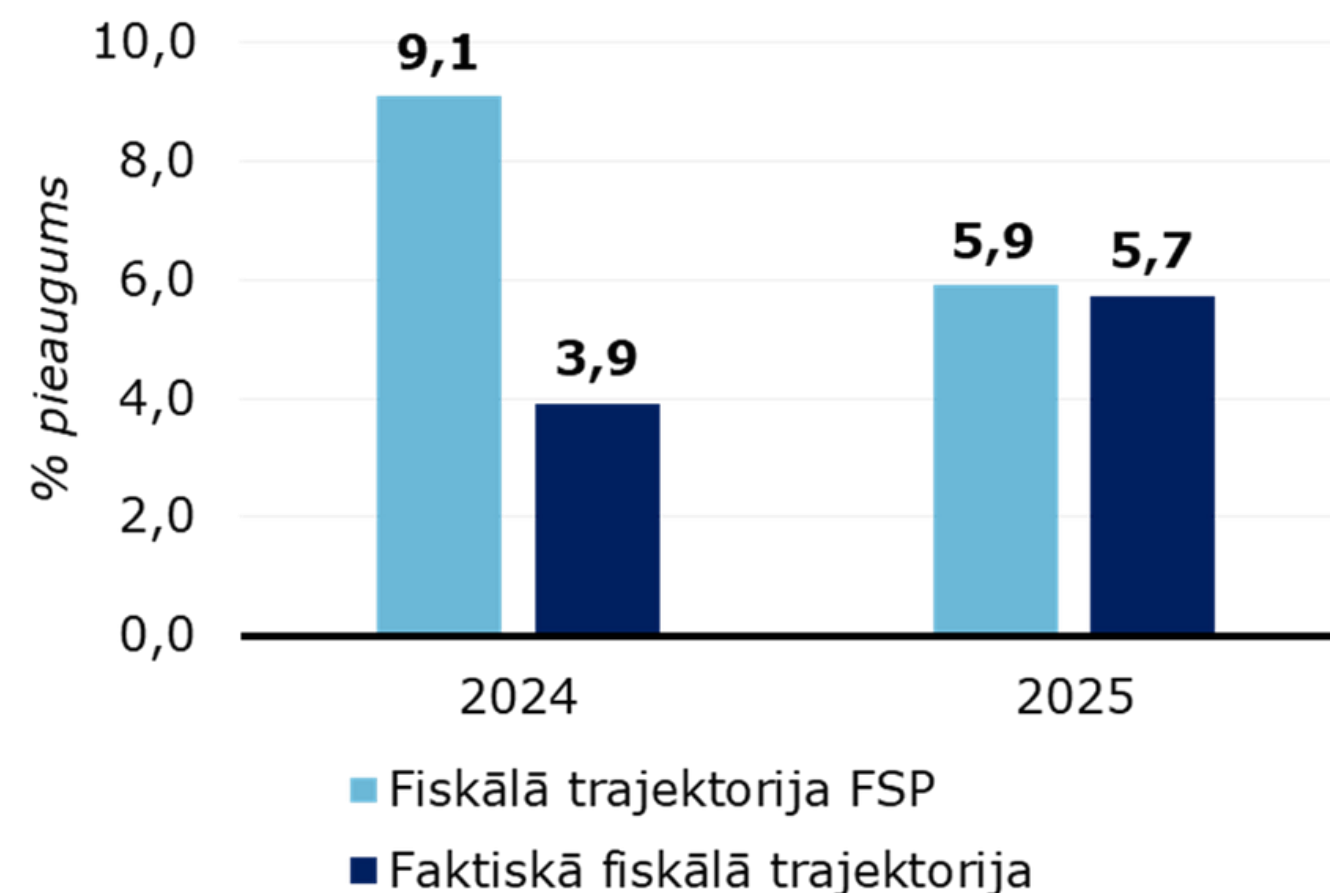
LĪDZSVAROTS BUDŽETS UN FISKĀLĀ DISCIPLĪNA

Deficīts būtiski zemāks, nekā bija plānots.

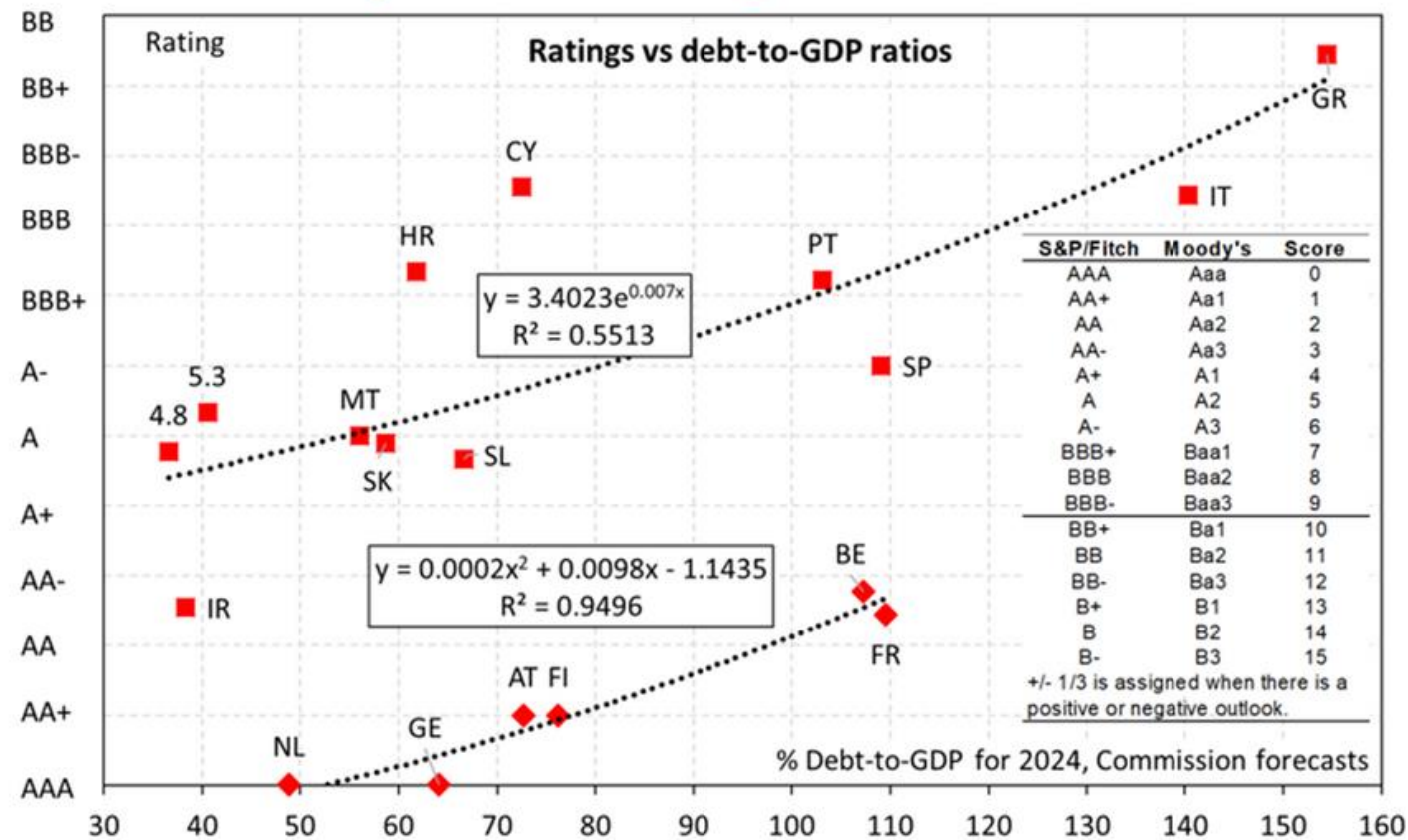
	Vispārējās valdības budžeta bilance 2024.gadā % no IKP
Plānotais 2024. gada budžetā kopā ar fiskālā nodrošinājuma rezervi	-2,9
Novērtējums 2024. gad rudenī (budžets 2025-2027)	-2,6
Izpilde	-1,8

FM sadarbībā ar Ekonomikas ministriju sagatavoja **pirmo Latvijas Fiskāli strukturālo plānu 2025.–2028. gadam**, kas aizstāja līdzšinējo Stabilitātes programmu. Plānā pirmo reizi noteikta konkrēta **fiskālā trajektorija četrus gadu periodam**, kas kļūst juridiski saistoša un būs pamats nākamo gadu budžetiem.

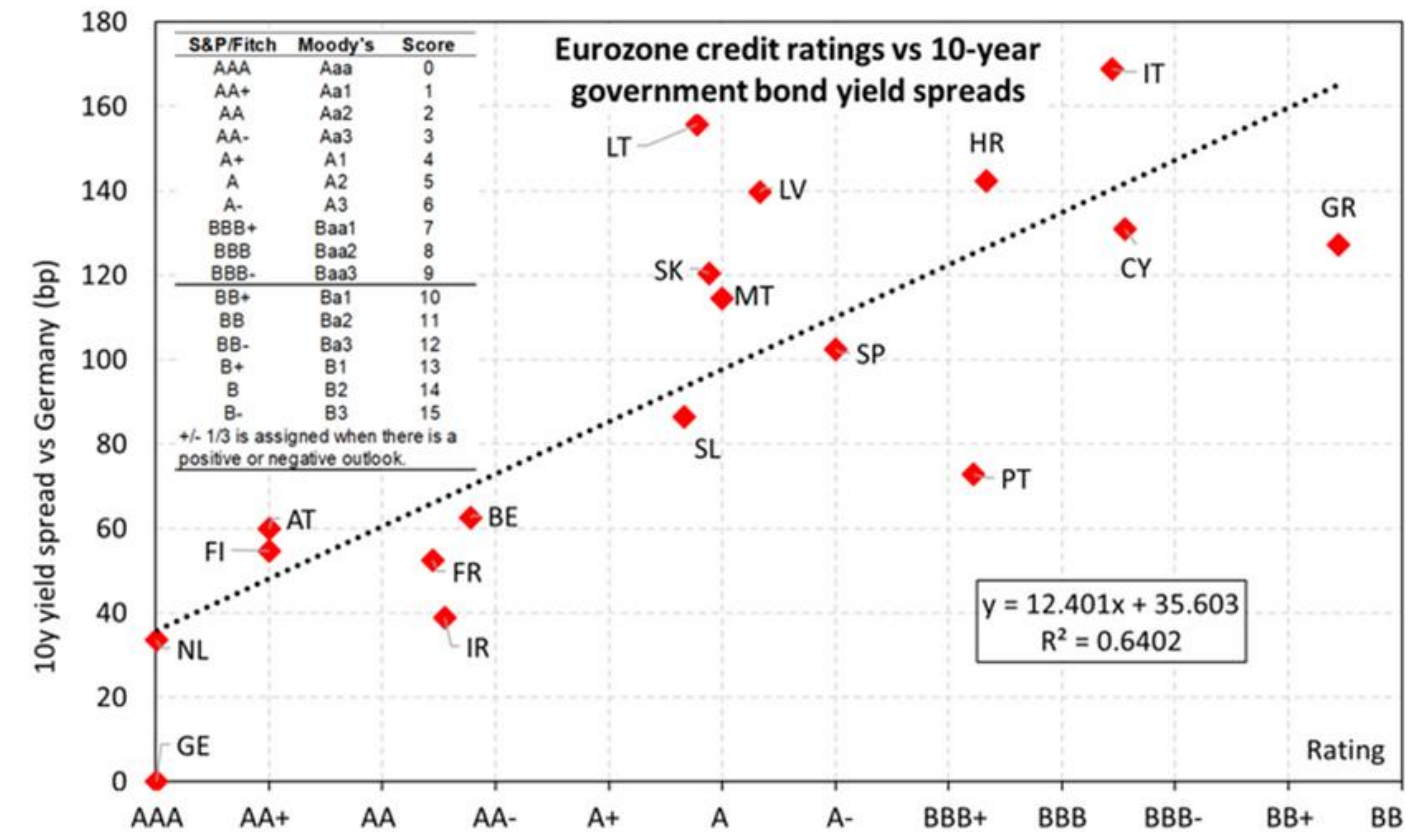
Neto izdevumu pieaugums būtiski zemāks nekā maksimāli pieļaujamais

Izdevumu pieaugums zemāks kā ES Padomes apstiprinātajā fiskālajā trajektorijā – **veidojas pozitīvs uzkrājums kontroles kontā**

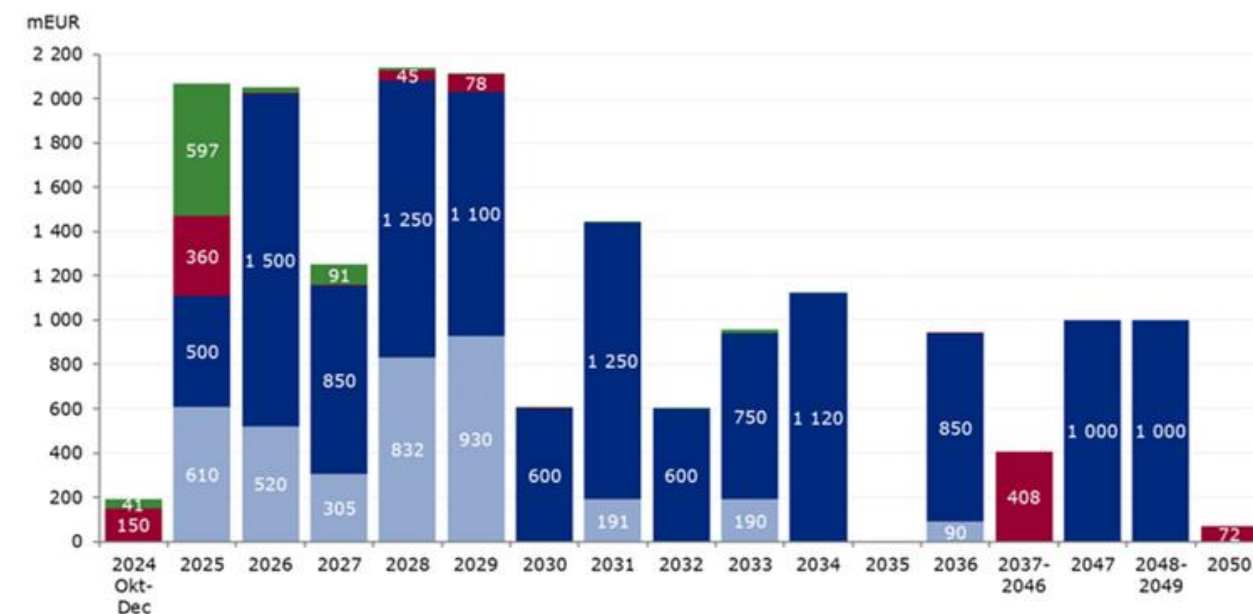
Source: Refinitiv (Datastream), S&P's, Moody's, Fitch, LC-MA calculations. NB: 10y benchmark yields (5y for Latvia). Estonia and Luxembourg are not included.

Source: Refinitiv (Datastream), S&P's, Moody's, Fitch, LC-MA calculations. NB: 10y benchmark yields (5y for Latvia). Estonia and Luxembourg are not included.

$$y = 12.401 \cdot (3.4023 \cdot e^{0.007x}) + 35.603$$

Samazinot valsts parādu par 1% no IKP, 10 gadu valsts parādzīmes marža pret Vācu bondiem samazinātos par 0,41 bāzes punktiem. Pārfinansējot valsts parādu 10 gados, tas dod **91 MEUR** ietaupījumu, jeb **0,23% no IKP**.

Uzlabojojot primāro strukturālo bilanci par **0,1% no IKP**:
 IKP līmenis samazināsies par 0,075% no IKP;
 Valsts parāds 10 gadu laikā samazināsies par 1,045% no IKP;
 Zemāku procentu rezultātā tas ģenerēs 0,24% no IKP ietaupījumu, kuru izlietojot jaunajām politikas prioritātēm tiks iegūts 0,18% no IKP pozitīvs efekts.
 Kopējais neto efekts **0,1% no IKP**.

VALSTS PARĀDA VADĪBAS STRATĒGIJA

Stratēģijas mērķis

savlaicīgi nodrošināt finanšu resursu pieejamību ar iespējami zemākām valsts parāda apkalpošanas izmaksām, ierobežojot finanšu riskus

Parāda portfeļa vadības mērķis

optimizēt valsts parāda apkalpošanas izmaksas ilgtermiņā, ierobežojot parāda portfeļa finanšu riskus un nepieļaujot parāda apkalpošanas izmaksu nekontrolētu pieaugumu

Labākā Eiropas un OECD valstu prakse

Starptautiski pieņemtā riska ierobežošanas uzskaites metodoloģija

Finanšu tirgus dati un prognozes

Sadarbība ar akadēmiskiem mācībspēkiem

Parāda portfeļa parametri

Dzēšanas profils (%) no valsts parāda portfeļa	≤ 1 gads ≤ 25% ≤ 3 gadi ≤ 50%
Fiksētās procentu likmes īpatsvars valsts parāda portfeli	≥ 85%
Procentu likmju vidējais svērtais fiksētais periods (<i>Macaulay Duration</i> , gados)	5,00 - 9,00
Tīrā parāda valūtu kompozīcija	EUR 100% (+/-5%)

Cost-at-Risk modelis

Analītiskie un prognozēšanas modeļi

Datu analīze ar Business Intelligence

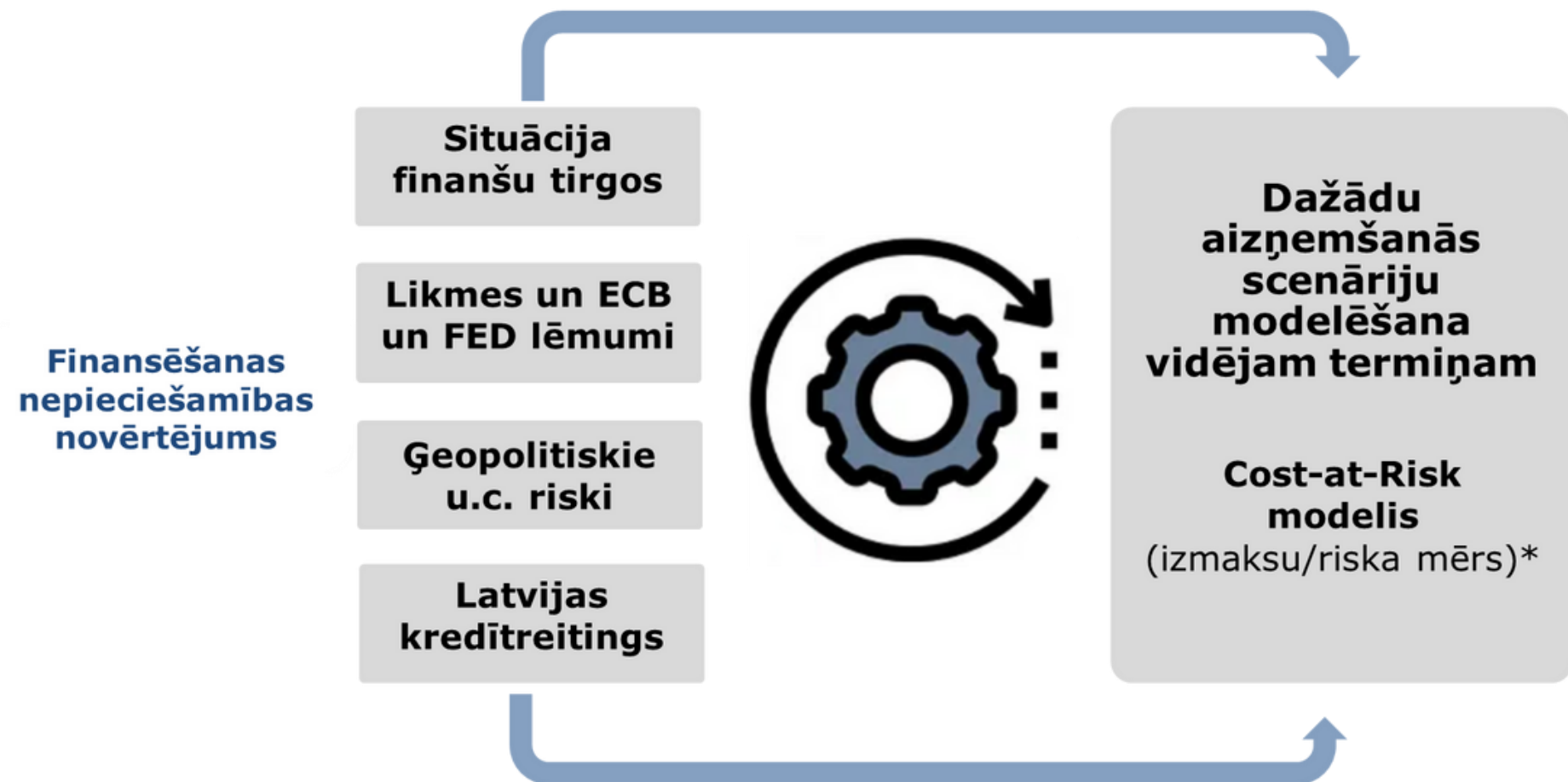
Valsts kases ekspertu vērtējums

AIZŅEMŠANĀS STRATĒGIJAS IZSTRĀDE UN PROCENTU IZDEVUMU PROGNOZĒŠANA

Valsts parāda un naudas līdzekļu vadības stratēģija

Resursu piesaistīšanas plāns vidējam termiņam
(apstiprina finanšu ministrs)

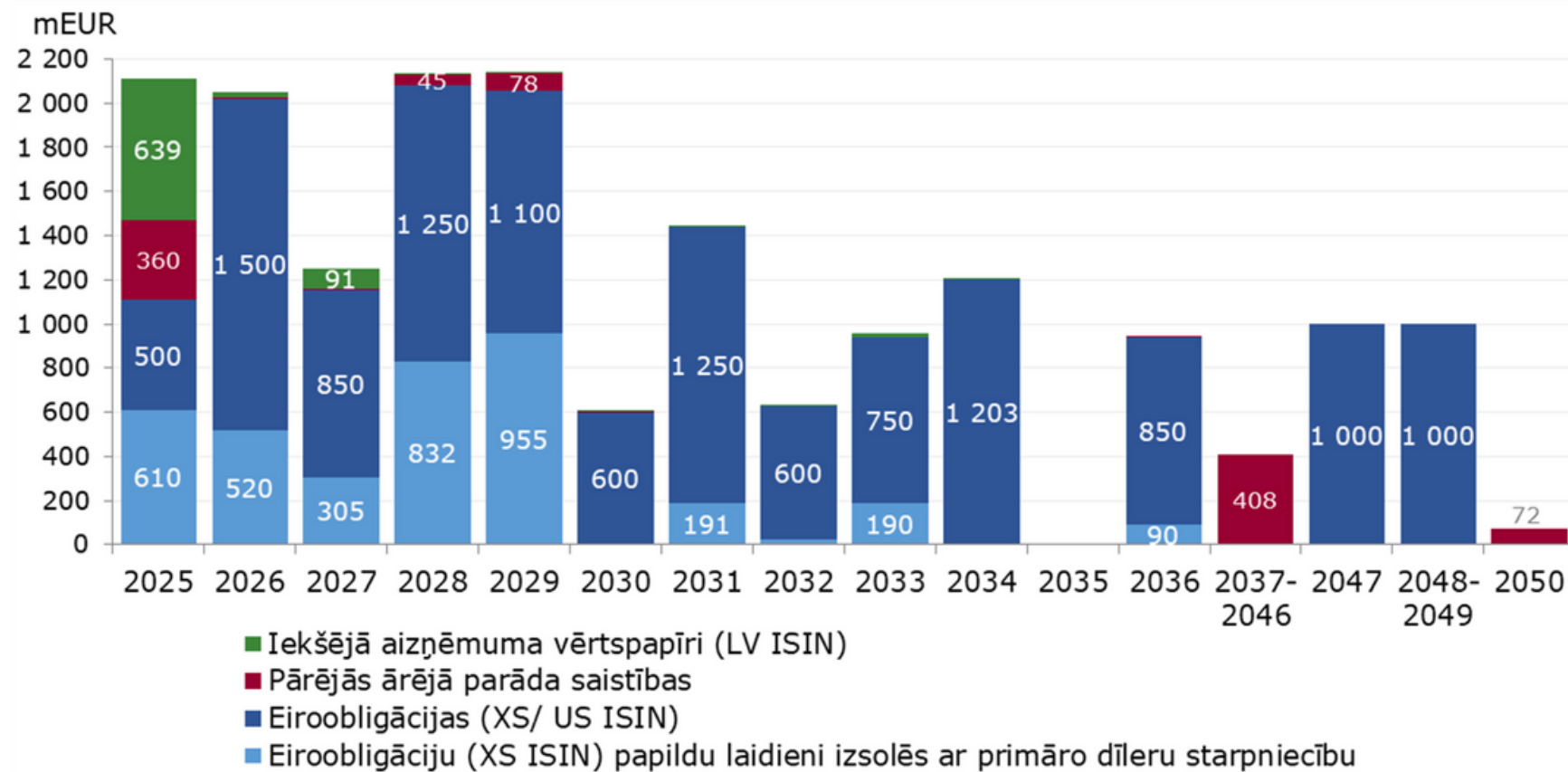
Procentu maksājumi par plānotajām saistībām

- aizņemšanās **apjoma** prognoze
- aizņemšanās **valūtu** prognoze
- aizņemšanās **laika** novērtējums
- aizņemšanās **instrumentu kombinācija**
- aizņemšanās % **likmju** prognoze
- **atvasināto finanšu instrumentu ietekmes** uz budžetu novērtējums

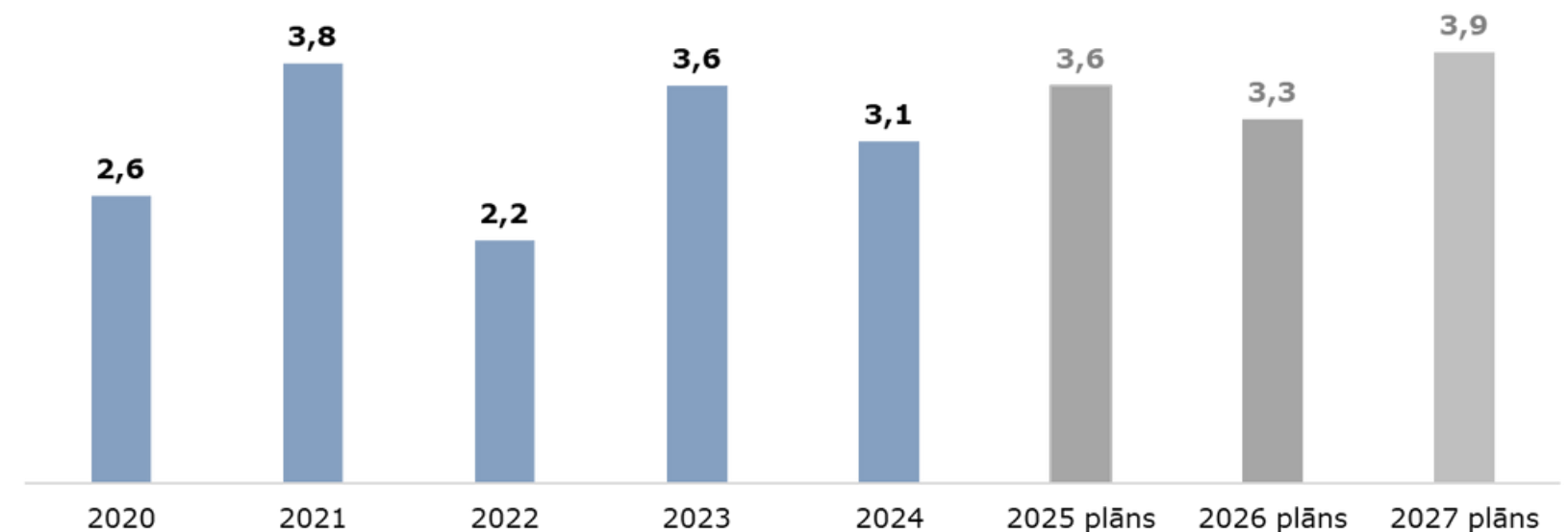
*Modelis prognozē procentu likmju attīstības dinamikas scenārijus noteiktam laika periodam un uz to pamata aprēķina maksimālo iespējamo procentu izdevumu apjomu ar noteiktu varbūtību. CaR modelī procentu likmju attīstības scenārijus simulē ar trīs faktoru Nelsona – Siegeļā modeli, kas apraksta procentu likmju uzvedību laikā

AIZŅEMŠANĀS APJOMU IETEKMĒJOŠIE FAKTORI

Centrālās valdības aizņēmumu atmaksas grafiks (uz 31.12.2024.)

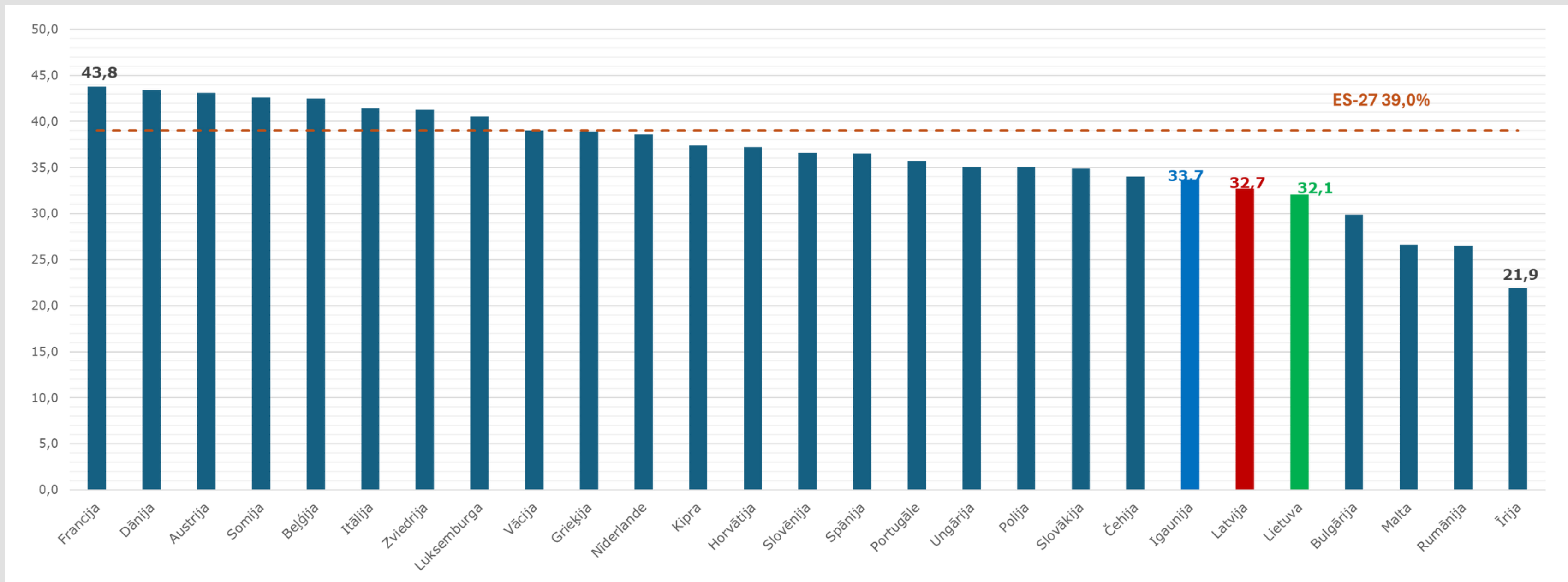
Aizņemšanās apjomi gadā (mljrd. EUR)

Aizņemšanās apjomu veido **kopējā finansēšanas nepieciešamība**:

- valsts budžeta bilance (pēc naudas plūsmas)
- valsts parāda atmaksa
- valsts aizdevumu un aizdevumu atmaksas starpība
- naudas plūsma Valsts kases klientu norēķinu kontos
- finanšu resursu rezerves uzturēšana Valsts kases kontos risku vadībai

NODOKĻU IEŅĒMUMI ES 2023. GADĀ, % NO IKP

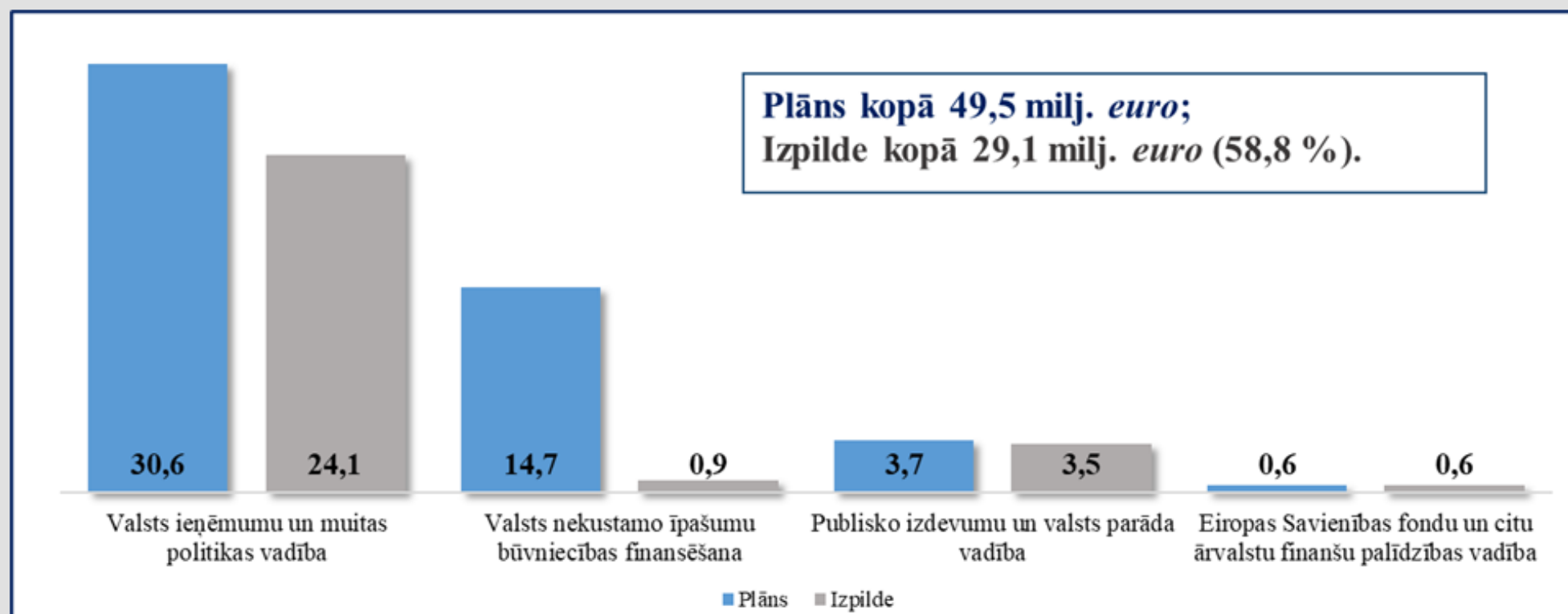
Avots: Eurostat

Saskaņā ar FM datiem **Latvijas** nodokļu ieņēmumi no IKP 2024. gadā veidoja **35,0%**.

Saskaņā ar Eurostat datiem **Igaunijas** nodokļu ieņēmumi no IKP 2024. gadā veidoja **35,5%**.

PRIORITĀRO PASĀKUMU ĪSTENOŠANA 2024. GADĀ

Piešķirtais finansējums¹

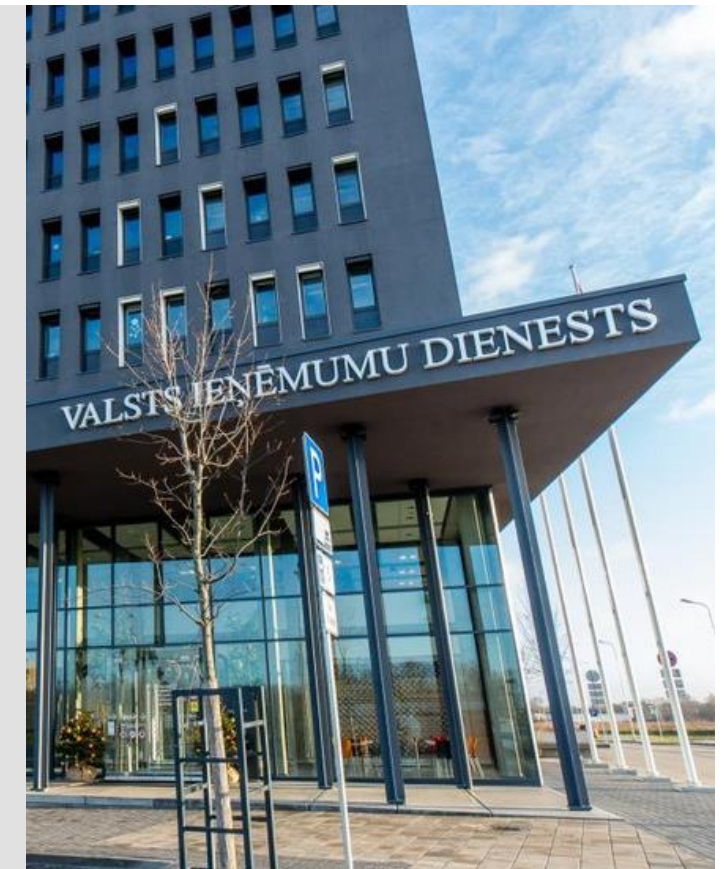
¹ Piešķirtais finansējums 2022.-2024. gadam 11,1 milj. eiro; 2023.-2025. gadam 23,7 milj. eiro; 2024.-2026. gadam 14,7 milj. eiro.

Finansiāli ietilpīgāko pasākumu realizācija:

- VID Maksājumu administrēšanas informācijas sistēmas (MAIS) attīstība (9,8 milj. eiro);
- FM resora spēju stiprināšana, t.sk. IUB, VK un VID Nodokļu un muitas policijas pārvaldes kapacitātes stiprināšana un muitas infrastruktūras pilnveidošana (8,6 milj. eiro);
- Nacionālo un ES normatīvo aktu prasību izpilde, tai skaitā IT sistēmu pielāgošana (3,8 milj. eiro);
- Vienotā pakalpojuma centra izveide (1,4 milj. eiro);
- Jauna risinājuma izveide datu apmaiņai ar UR un IUB publikāciju vadības sistēmas uzturēšana un pilnveidošana (VID un IUB), (1,3 milj. eiro);
- ES noteikto sankciju pārkāpšanas kontroles funkcijas īstenošana (0,9 milj. eiro).

PRIORITĀRIE PASĀKUMI: ATLĪDZĪBAS PAAUGSTINĀŠANA VID

- VID nodarbināto atlīdzības palielināšanai 2024. gadā īstenoti 3 nozares PP un viens starpnozaru PP (VK) – kopā par 6,0 milj. eiro
- 65% no papildu finansējuma novirzīts VID **Nodokļu un muitas policijas pārvaldes (NMPP)** un Iekšējās drošības pārvaldes nodarbināto atlīdzības palielināšanai, lai nodarbināto atalgojumu tuvinātu Latvijas tiesību aizsardzības iestādēs nodarbināto atalgojumam
- NMPP aizpildītās amata vietas pieaug no 87,6% 2023. gadā līdz 92,4% 2024. gadā
- No 2022. gada papildus tiek nodrošināta pirmstiesas kriminālprocesu izmeklēšana pēc KL 84. panta par starptautisko sankciju pārkāpšanu, kas būtiski palielināja darba apjomu. NMPP ir spējusi saglabāt rezultatīvos rādītājus iepriekšējo gadu līmenī
- 2025. gadā paredzēts papildu 3,0 milj. eiro finansējums NMPP nodarbināto atlīdzības palielināšanai, lai nodrošinātu mēnešalgu pieaugumu

	2022.gads	2023. gads	2024.gads
Uzsāktie kriminālprocesi kopā	676	629	584
Uzsāktie kriminālprocesi pēc KL 84.panta	114	162	144
Kriminālvajāšanas uzsākšanai nosūtītie kriminālprocesi kopā	303	285	256
Kriminālvajāšanai uzsākšanai nosūtītie kriminālprocesi pēc KL 84.panta	3	5	13
Tiesas lēmumi atzīt sankcijām pakļauto precī par saistīto ar izmeklējamo KL 84.pantā paredzēto noziedzīgo nodarījumu mantu, konfiscējot to un iegūtos finanšu līdzekļus ieskaitot valsts budžetā	0	4	29
Mantas vērtība, kas atzīta par ar izmeklējamo KL 84.pantā paredzēto noziedzīgo nodarījumu saistītu un konfiscēta par labu valstij (<i>etro</i>)	0	153 654	532 364
Pieņemti lēmumi par atteikšanos uzsākt KP	122	338	149

PRIORITĀRIE PASĀKUMI: FINANSĒJUMS VID INFORMĀCIJAS SISTĒMU ATTĪSTĪBAI / IZMAIŅĀM

2024. gadā īstenoti divi apjomīgi prioritārie pasākumi par 13,6 milj. eiro:

MAIS attīstība (9,8 milj. eiro)

Veiktas izmaiņas VID IS, lai nākotnē nodrošinātu:

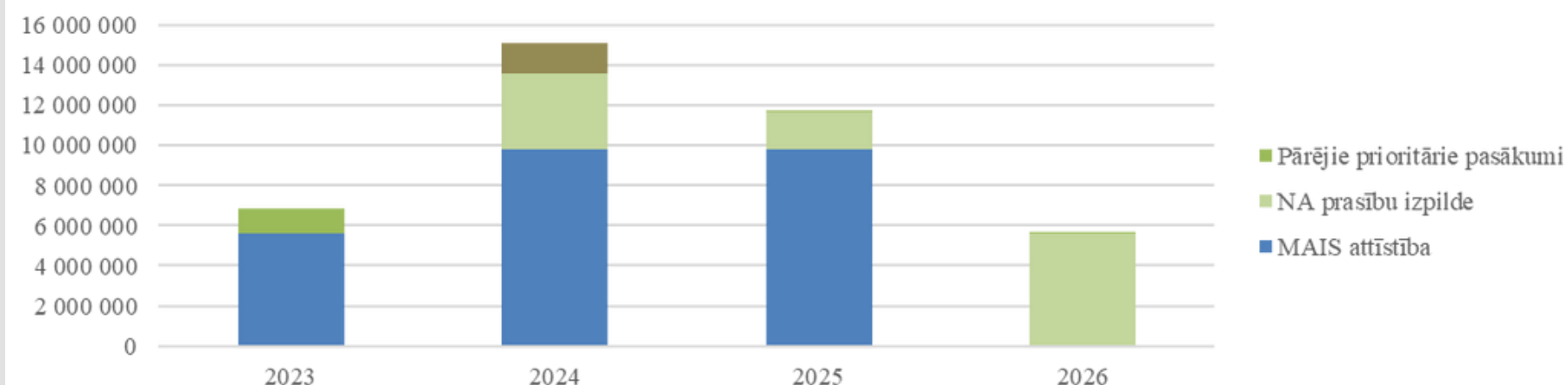
- GID procesa lielāku automatizācijas un ātrāku pārmaksāto nodokļu atmaksu
- Muitas maksājumu pārceļšanu uz vienoto nodokļu kontu, lai uzņēmējiem nodrošinātu vienkāršāku muitas maksājumu veikšanu
- Nodokļu grāmatvedības funkcionalitātes pilnveidošanu gada pārskata sagatavošanai
- Novecojušo nodokļu un muitas IS izslēgšanu un visu funkcionalitāšu pārvešanu uz jauno sistēmu

Nacionālo un ES normatīvo aktu prasību izpilde (3,8 milj. eiro)

Veiktas izmaiņas VID IS, lai nodrošinātu:

- Datu apmaiņu ar ES informācijas sistēmām un:
  - izveidotu speciālu režīmu mazajiem uzņēmumiem, kas ļauj līdz noteiktam sliekšnim nemaksāt PVN Eiropas Savienībā
  - izveidotu īpašu režīmu PVN maksāšanai tikai vienā ES dalībvalstī neatkarīgi no darījuma valsts
  - uzņēmumiem mazinātu iespēju pārrobežu darījumos izvairīties no nodokļu samaksas
- Muitas informācijas sistēmu pilnveidi un virzītos uz bezpapīru muitas vidi
- Informācijas apstrādi un nodokļu aprēķinu atbilstoši Saeimā apstiprinātajām nodokļu izmaiņām un izmaiņām citos normatīvajos aktos

Ieguldījumi VID informācijas sistēmu attīstībā / pielāgošanā

PASĀKUMI, KAS TURPINĀS 2026. - 2028. GADĀ

Neapliekamā minimuma paaugstināšana (2026. gadā uz **550** euro mēnesī un 2027. gadā uz **570** euro mēnesī);

Minimālās darba algas paaugstināšana (2026. gadā uz **780** euro mēnesī; 2027. gadā uz **820** euro mēnesī un 2028. gadā uz **860** euro mēnesī)*;

Akcīzes nodokļa likmju paaugstināšana degvielai, kā arī degvielai, naftas gāzēm un dabasgāzei, ko izmanto par kurināmo;

Akcīzes nodokļa likmju paaugstināšana alkoholiskiem dzērieniem un tabakas izstrādājumiem un pēc lietošanas mērķa līdzīgiem produktiem no 2027. gada;

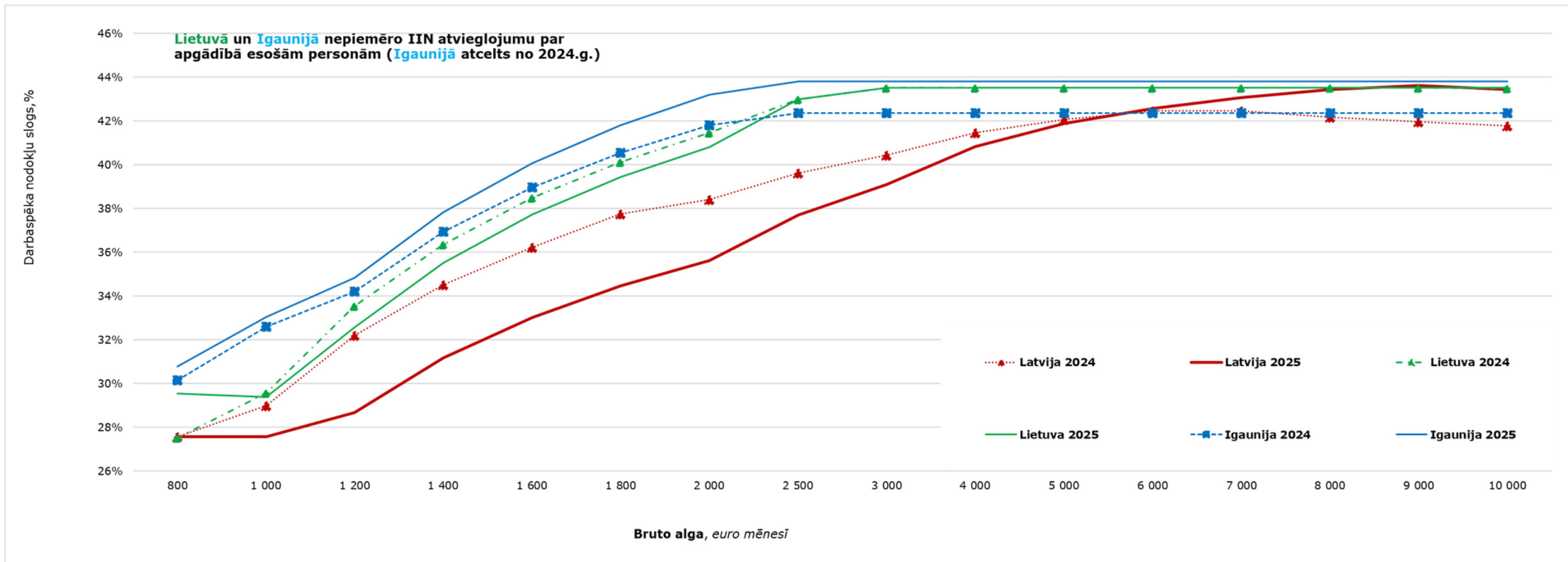
Uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likmju palielināšana par **10%**, sākot ar 2027. gadu;

Azartspēļu nodokļa likmes palielinājums no 2027. gada par 20%.

* Minimālās darba algas prognoze. Faktiskā minimālā alga tiks noteikta katru gadu atbilstoši Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumiem Nr.656 "Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu".

SALĪDZINOT AR PĀRĒJĀM BALTIJAS VALSTĪM, LATVIJĀ DARBASPĒKA NODOKĻU SLOGS STRĀDĀJOŠAJIEM AR BĒRNIEM JAU 2024. GADĀ BIJA VISZEMĀKAIS, BET 2025.GADĀ TAS IR SAMAZINĀTS VĒL VAIRĀK.

Darbaspēka nodokļu slogs strādājošam (ar diviem bērniem), %

- ! Lietuvā un Igaunijā darbaspēka nodokļu sloga aprēķinā ņemtas vērā arī iemaksas pensiju II līmenī.
- ! Igaunijā no 2025. gada brīvprātīgās iemaksas pensiju II līmenī vari izvēlēties maksāt – 2%, 4% vai 6% apmērā.
- ! Lietuvā aprēķinos ņemta vērā darba devēja vispārējā VSAOI – 1,79% apmērā.